36-ބ/20/2026

ބިލު ނަންބަރު:

09/11/2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ

[illegible]

[illegible]

ތާރީޚު: 8 ނޮވެމްބަރު 2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

ރ. ނަންބަރު: 4463

[illegible]: Sansan

[illegible]: 19:17

[illegible]: 8.11.26

[illegible]: D

[illegible]: 9/11/2026

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ ނަމުގައި މަދަނީ ވަކި ހިދުމަތެއް ގާއިމުކޮށް، އެ ހިދުމަތުގެ ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް މީހުން އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން މީހުން ފުރުމާގުޅޭ ހާއްސަ އަދި އާންމު އުސޫލުތަކާއި، ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމާއި އެނބުރި އައުމަށް ބޭނުންވާ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަނެތް ފަރާތްތަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް ހިމެނޭގޮތުން، އިމިގްރޭޝަނާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅާ ގާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް ދިނުން ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުމެވެ.

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ ވަޒީރު:

ޢަލީ އިހްސާން

ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ ވަޒީރު

08 ޖަނަވަރީ 2026

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ތަޢާރުފާއި މަޤްޞަދު

1. ތަޢާރުފާއި ނަން.......................................1
2. މަޤްޞަދު.......................................1
3. އިމިގްރޭޝަނާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް.......................................2
4. ވަޒީރުގެ ދައުރު.......................................2

ދެވަނަ ބާބު

މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން

5. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން ޤާއިމުކުރުން.......................................3
6. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ވާޖިބުތައް.......................................3
7. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން.......................................4
8. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ޢައްޔަންކުރުން.......................................5
9. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާ.......................................6
10. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުމާއި އިސްތިޢުފާދިނުން.......................................7
11. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް.......................................9
12. ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން.......................................9
13. އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން.......................................10
14. އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް.......................................10
15. ޒިންމާދާރުކަމާއެކު ވާޖިބު އަދާކުރުމާއި ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ ހަމަތަކަށް ތަބާވުން.......................................11
16. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ އިޚްތިޔާރު.......................................13
17. ޚާއްޞަ ހިމާޔަތް.......................................14
18. ވަޒީފާ ދިނުމާއި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން.......................................15
19. މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމާއި ޝަރަފާއި ނިޝާން ދިނުން.......................................15
20. ތަމްރީން ދިނުމާއި ފެންވަރު ދެމެހެއްޓުން.......................................16
21. ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތު ދެވުން.......................................16
22. ވަޒީފާއިން މުސްތަޢުފީކުރުން.......................................17
23. އިމިގްރޭޝަނުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދު.......................................18

ތިންވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަނުން އަދި ފުރުން

24. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުން.......................................19

25. ދިވެހިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުމުގެ ޙައްޤު 19
26. ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ފުރުން 20
27. އިމިގްރޭޝަން ކައުންޓަރުސް 21
28. ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމިއުނިޓީ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީން 24
29. ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރުތަކުން އެތެރެވުމާއި ފުރުން 24
30. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުފަހަރާގުޅޭ އުސޫލު 25
31. ބައިއޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގުމާއި ޕްރޮސެސްކުރުން 29
32. ފަޅުވެރިންނާއި ފަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމާއި ޕްރޮސެސްކުރުން 31
33. އިލެކްޓްރޯނިކް ޓްރެވަލް އޮތޯރިޓީ 34
34. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަތަކާ ޚިލާފުން އެތެރެވެފައިވާނަމަ 35
35. ބޭރު ކޮންޓްރޯލްތަކުގެ އެހެން ޤާނޫނުތަކާ ހިނގުން 35

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ދިވެހި ޕާސްޕޯޓް

36. ދިވެހި ޕާސްޕޯޓް 35
37. ޕާސްޕޯޓް ހެއްދުމާއި ދޫކުރުން 37
38. ބައިއޮމެޓްރިކް ޕާސްޕޯޓް 38
39. އެއް ޕާސްޕޯޓް ގެންގުޅުން 39
40. ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުން 39
41. ޕާސްޕޯޓް ބާތިލުކުރުން 39
42. ޕާސްޕޯޓް ގެއްލުން ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓަށް ގެއްލުމެއް ލިބުން 40
43. ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް 40
44. ޕާސްޕޯޓާބެހޭ ގަވާއިދު 42

ފަސްވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ހުރުމުގެ ހުއްދަ

45. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ އޮތުން 42
46. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނެތްގޮތަށް ހުރުން 43
47. ވިސާ ދޫކުރުން 44
48. ވިސާގެ ބާވަތާއި ޝަރުތުތައް 45
49. ވިސާ ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު 48
50. ވިސާގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާއި ވިސާ އަލުން ދޫކުރުން 49
51. ވިސާ ބާތިލުކުރުން 49
52. ވިސާ ދީ ނެގުން 51

53. ވީޒާ ކާޑު 51
54. ވީޒާއާބެހޭ ގަވާއިދު 51

ހަވަނަ ބާބު

މައުލޫމާތު ހޯދުމާއި އިންސްޕެކްޝަން ހިންގުން

55. މައުލޫމާތު ހޯދުމާއި ބަދަލުކުރުން 52
56. އިމިގްރޭޝަން އިންސްޕެކްޝަން 53
57. އިންސްޕެކްޝަން ހިންގުމުގެ އިޖުރާއަތު 54
58. ޖިނާއީ ދަޢުވާކުރުން 56

ހަތްވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަނެތް މީހުން އެތެރެކޮށްދިނުމާއި
ގާނޫނާ ޚިލާފަށް މީހުން ޓްރެފިކުކުރުން

59. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަނެތް މީހުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން 56
60. ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޓްރެފިކުކުރުން 58
61. ޓްރެފިކުކުރެވުނު ފަރާތް ކަނޑައެޅުން 59
62. އިމިގްރޭޝަން ފެސިލިޓީތައް 61
63. ޓްރެފިކުކުރެވުނުފަރާތް އިމިގްރޭޝަނުގެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުތަކުގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން 64
64. އިމިގްރޭޝަން ބެއިލް 66
65. ކޯޓުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުން 71
66. އިމިގްރޭޝަނުގެ ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބިދޭސީން ބޭތިއްބުން 72
67. ގާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ފިޔަވަޅު އެޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤު 74

އަށްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

68. އިންތިޒާމީ ކަންކަން 74
69. އުވާލެވޭ ގާނޫނު 74
70. ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން 74
71. ޖަދުވަލު 76
72. ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 76
73. މާނަކުރުން 76

بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ތަޢާރުފާއި މަޤްޞަދު

ތަޢާރުފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ ނަމުގައި މަދަނީ ވަކި ޚިދުމަތެއް ޤާއިމުކޮށް، އެ ޚިދުމަތުގެ ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް މީހުން އެރުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން މީހުން ފުރުމާގުޅޭ ޚާއްސަ އަދި އާންމު އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމާއި އެނބުރި އައުމަށް ބޭނުންވާ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަނެތި ފަރާތްތަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު 2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހާސިލުކުރުމެވެ.

(ހ) މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ ނަމުގައި މަދަނީ ވަކި ޚިދުމަތެއް ޤާއިމުކޮށް، ހަރުދަނާ އަދި ޖަވާބުދާރީވާފަދަ ގޮތެއްގެމަތިން އެ

ހިދުމަތް ހިންގެން ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރަށް ހުޅުވާލެވޭ ކަނޑުގެ އަދި ވައިގެ ބަނދަރުތަކުގައި އިމިގްރޭޝަންގެ ހިދުމަތް ދިނުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއަށް މީހުން އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން މީހުން ފުރުމާގުޅޭ އެނޫންވެސް އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) ދިވެހިރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުމާއި އެނބުރި އައުމަށް ބޭނުންވާ ޕާސްޕޯޓާއި އެނޫންވެސް ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓުތަކުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ހުއްދަނެތި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީން އަނބުރާ ފޮނުވާލުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަނެތި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތްތަކުން ޤާނޫނާ ހިލާފުވާ ބިދޭސީން ޑިޕޯޓްކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ބ) އިމިގްރޭޝަންގެ އެނޫންވެސް އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން.

އިމިގްރޭޝަންގެ ސިޔާސަތުތައް

3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅާނީ، ވަޒީރެވެ.

ވަޒީރުގެ ދައުރު

4. (ހ) މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތްގޮތުން އިމިގްރޭޝަންގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަމުގެ ޒިންމާ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އުފުލާ އެންމެ އިސްފަރާތަކީ ވަޒީރެވެ. އަދި އެ ހިދުމަތްތަކާ ކަންކަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ ވަޒީރެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ ޒިންމާ ވާޖިބު އުފުލަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ސިޔާސަތުތަކާއި، މި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅައިދޭ މިންގަނޑުތަކާއި، އެކަށައަޅާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން

މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން ޤާއިމުކުރުން

5. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިމިގްރޭޝަންގެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި "މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން" ގެ ނަމުގައި، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގައި ނުހިމެނޭ، ޔުނީފޯމް އެޅި މަދަނީ ޚިދުމަތެއް ޤާއިމުކުރެވެނީއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން ޤާއިމުކުރެވުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ދާޚިލީ ކަންކަމާބެހޭ ވުޒާރާގެ ދަށުން ހިނގަމުންއައި "މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން" ގެ އެންމެހައި ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި، އިލްތިޒާމުތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި، މުދަލާއި ވަސީލަތްތަކާއި، އިމްތިޔާޒުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާ "މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން" އަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް

6. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާ [illegible] ވައިގެ ބަނދަރުތަކުގައި އިމިގްރޭޝަންގެ ޚިދުމަތްތައް ދިނުން؛

(ނ) ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައިން ފުރުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެނބުރި އައުމަށް ބޭނުންވާ ޕާސްޕޯޓާއި އެހެންވެސް ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ދޫކުރުމާއި، ކަމާގުޅޭ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުން؛

(ރ) ބީރައްޓެހިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި، އެ ހުއްދަ ބާތިލުކުރުމާއި، އެ ހުއްދައާ ގުޅޭގޮތުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުން؛

(ބ) ހުއްދަނެތި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބީރައްޓެހިން އަނބުރާ ފޮނުވާލުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަނެތި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ބީރައްޓެހިން ޑިޕޯޓުކުރުން؛

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަދައި ތަންފީޒުކުރުން؛

(ކ) މި ޤާނޫނުގައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެހާ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކުރުން.

7. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން

(ހ) މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ރާވައި، ދުވަހުންދުވަހަށް އެ ހިދުމަތް ހިންގައި ބަލަހައްޓާން އެންމެ އިސް ވެރިޔަކީ، އަދި މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ޒިންމާވާން ވެރިޔަކީ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ތަޢާރުޟުނުވާން ގޮތެއްގެމަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނާގުޅޭ

ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ދޭންޖެހޭ އާންމު އިރުޝާދު، ވަޒީރަށް ލިޔުމުން ދެވިދާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އައްޔަންކުރުން

8. (ހ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރާނީ، ވަޒީރުގެ ލަފާގެމަތިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ށ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރާ މީހެއްގެ ތިރީގައި އެވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން، އަދި ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛

(2) އުމުރުން 55 (ފަންސާސްފަހެއް) އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(3) މަޤާމުގެ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަޢުލީމާއި، ތަމްރީނާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައިވުން؛

(4) އިސްލާމްދީނުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

(ނ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވުޒާރާއިން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމުގެ ދައުރަކީ 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. އެ ދައުރު ފުރިހަމަވުމުން، 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އިތުރު އެއް ދައުރަކަށް އެ މީހަކު އަލުން އައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭއިރު، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް މިހާރު އައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް އައްޔަންކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ހާލަތުގައި، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތައް އެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހެއްގެ މައްޗަށް ހިނގާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާ

9. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ އެންމެހައި ޒިންމާ އުފުލުން؛

(ނ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަކީ ޒިންމާދާރު ގޮތެއްގައި އަދި ޖަވާބުދާރީކުރެވޭ ގޮތެއްގެމަތިން މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ބައެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުން؛

(1) ހާމަކަންބޮޑު އުސޫލެއްގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ރޭންކުތައް ތަރުތީބުކުރުމާއި، ޖަވާބުދާރީކުރެވޭނެ ގޮތެއްގެމަތިން، އިންސާފުވެރި އަދި ހަމަހަމަ އުސޫލަކުން އެ އޮފިސަރުންގެ ވަޒީފާގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުން؛

(2) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ސުލޫކު އަދި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(3) ޤާނޫނާ ނުވަތަ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅޭނެ އެކަށީގެންވާ ނިޒާމެއް

ޤާއިމުކުރުން.

(ހ) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިމިގްރޭޝަންގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުތަކުގައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ އޮފީސްތައް ޤާއިމުކޮށް، އަދި ތަންތަނުގެ ޚިދުމަތް ދެވޭނެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމާއި، އަދި ޚިދުމަތްތައް އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، ކުރިއެރުވުން ގޮތްތައް ހޯދައި ތަރައްޤީކުރަމުންދިއުން؛

(ށ) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅައި ތަންފީޛުކުރުމާއި، އެކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ އަމުރުތައް ނެރުމާއި، އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(ނ) ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ ސަރަހައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކަށް އަމަލުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމާއި، ކަމާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާ ގުޅުން ބަދަހިކޮށް އެއްބާރުލުން ޤާއިމުކުރުން؛

(ރ) މި ޤާނޫނުގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހާ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކުރުން.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުމާއި އިސްތިޢުފާދިނުން

10. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން އޭނާގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ ގޮތުގައި ވިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް

އުނިވުން؛

(2) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނިންމުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ނުވަތަ ކުރުމުގައި ބައިވެރިވި ކަމަށް ނުވަތަ އެހީތެރިވި ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކީގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތުހުމަތުކުރުވުން؛

(3) ދިމާވާ ސިއްހީ ހާލަތެއްގެ ސަބަބުން މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދުން؛

(4) މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ޚިލާފު އަމަލެއް ކުރުން ނުވަތަ ކުރިކަމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިތުބާރު ގެއްލުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ވޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ބެހޭގޮތުން، ނުވަތަ ވޯޓުގެ ހުށަހެޅުމަކާ ނުލައިވެސް، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން އިސްތިއުފާދޭން ބޭނުންފުޅުވެއްޖެނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިޔުމުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިސްތިއުފާ ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އޭނާ މަޤާމުން ވަކިވާނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ އޭނާގެ އިސްތިއުފާ

ޔަޤީންކުރުމުންނެވެ.

(ބ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ހުސްވެއްޖެނަމަ، މަޤާމު ހުސްވާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް

11. ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރުމުން ދޭނެ އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ވަޒީރުގެ ލަފާގެ މަތިން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުންނެވެ.

ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން

12. (ހ) މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން ހިންގުމުގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރެވޭ މީހެއްގެ ސިފައިގައި މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ނ) ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަނުކުރުމާއި، އެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމާއި، އެ މަޤާމުން އޭނާ އިސްތިޢުފާދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނީ މި ޤާނޫނުގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރުމަށް ބަޔާންވެގެންވާ އުސޫލުންނެވެ.

(ރ) ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމުގެ ދައުރަކީ 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. އެ ދައުރު ފުރިހަމަވުމުން، 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އިތުރު އެއް ދައުރަށް އެ މީހަކު

އަލުން ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ހ) ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އޭނާގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް އުޒުރުވެރިވެއްޖެނަމަ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކާ ވަގުތީ ގޮތުން ޢަމަލުކުރާނީ، ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނެވެ.

(ށ) ޑެޕިއުޓީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަންގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިވުމުން ދެވޭ އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ވަޒީރުގެ ލަފާގެ މަތިން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކައުންސިލުންނެވެ.

އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން

13. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން ދޭ އިރުޝާދުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިމިގްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން އެކަށީގެންވާ އަދަދެއްގެ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން ތިބެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ޒިންމާދާރު ގޮތުގައި އަދާކުރުމަށްޓަކައި، އެއިން ކޮންމެ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހުވައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތީގައި ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކުރާ ހުވައިގެ މަތީގައި ދެމިތިބުމަކީ އިމިގްރޭޝަނުގެ ކޮންމެ އޮފިސަރެއްގެ ވާޖިބެކެވެ.

އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް

14. އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަމާނާތްތެރިކަމާއި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު އަދާކުރުންމަތީ ދެމިހުރުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ދޭ އިރުޝާދުތަކާއި އެންގުންތައް ތަންފީޛުކުރުންމަތީ ދެމިހުރުން؛

(ނ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިން އޮފިސަރުންގެ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުންމަތީ ދެމިހުރުން؛

(ރ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނުވަތަ ވާޖިބަކާ ކަނޑައެޅިގެން ހިލާފުވާން ބަޔަކެއް ކުރުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަންގާ އެންގުމަކަށް ނުވަތަ ކުރާ އަމުރަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލު ނުކުރުން.

ޒިންމާދާރުކަމާއެކު ވާޖިބު އަދާކުރުމާއި ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ ހަމަތަކަށް ތަބާވުން

15. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާ ޙަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އެ އޮފިސަރުން އަދާކުރަންވާނީ މަސްލަހަތު ފުށުއެރުމުން އެއްކިބާވެގެންނެވެ. އަދި އެ އޮފިސަރުންނަކީ ހުށަހެޅޭ ކަމަކާ ގުޅިގެން އޮފިސަރުން ނިންމާ ނިންމުމުގައި ސިޔާސީގޮތުން ނުވަތަ ނުސިޔާސީގޮތުންވެސް، އޮފިސަރުންގެ އަމިއްލަ މަސްލަހަތު ނުވަތަ އެ އޮފިސަރުންނާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތު ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އިމިގްރޭޝަންގެ ކޮންމެ އޮފިސަރަކުވެސް އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އަންނަނިވި އަސާސީ ސުލޫކީ ހަމަތައް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(1) އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ޖެހިލުންވުމެއްނެތި، ވަކި ފަރާތަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމެއްނެތި، ތަޢައްޞުބުން އެއްކިބާވެހުރެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމާއި ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތައް ނިންމުން؛

(2) އެއްވެސް މީހެއްގެ ނަސްލަށް، ނުވަތަ އުފަންވީ ޤައުމަށް، ނުވަތަ ކުލައަށް، ނުވަތަ ޖިންސަށް، ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމަށް، ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ސިޔާސީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ވިސްނުމަކަށް، ނުވަތަ މާލީ ފުދުންތެރިކަމަށް، ނުވަތަ ނިސްބަތްވާ އާއިލާއަށް ނުވަތަ އުފަންރަށަށް، ނުވަތަ ވާހަކަ ދައްކާ ބަހަކާއި، އިޖުތިމާޢީ ދަރަޖަ ނުވަތަ މަޤާމަށް ބަލައި ތަފާތުކުރުން؛

(3) ހަމަހަމަކަމާއި، ހާމަކަމާއި އަދި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ މައްޗަށް މަސައްކަތުގެ އަސާސް ބިނާކުރުން؛

(4) ކޮރަޕްޝަނުގެ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ނުހިންގުމާއި، އެފަދަ ޢަމަލުތަކުގައި ބައިވެރިނުވުމާއި، އެފަދަ ޢަމަލުތައް ރިޕޯޓުކުރުމާއި، އެފަދަ ޢަމަލުތަކާ ދެކޮޅަށް ޢަރާކާތްތެރިވުމާއި، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި މަޤާމުގެ ނަޒާހަތްތެރިކަން ކުރިއަރުވައި ދެމެހެއްޓުން؛

(5) މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ މީހަކަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް އެ މީހެއްގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އަދި ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވައި، އެހެން ގޮތަކަށް ހާމަނުކުރުން؛

(6) މަޤާމުގައި ދެމިހުންނައިރު އަދި މަޤާމުން ވަކިވުމަށްފަހުގައިވެސް، އެ މީހެއްގެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގައި

އެ މީހަކަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ލިބިފައިވާ އެންމެހާ މަޢުލޫމާތު ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުން؛ އަދި

(7) މަސައްކަތުގެ ވަގުތުތަކާއި، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ކުރާ ހުރިހާ ކަމެއްގައިވެސް، ޕްރޮފެޝަނަލް އެތިކްސް ހިފެހެއްޓުމާއި މުޖުތަމަޢު ޤަބޫލުކުރާ ފެންވަރުގައި އަޚްލާޤީ އުޞޫލުގެ ރައްކާތެރިކަން ދެމެހެއްޓުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަސާސީ ސުލޫކީ ހަމަތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާތަކާ ގުޅިގެން އެ މީހުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅައި ތަންފީޛުކުރަންވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ އިރުޝާދު

16. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިރުޝާދާއި އެންގުންތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ލިޔުމުން ކަނޑައަޅައި އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އިރުޝާދުތަކުގެ ތެރޭގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސްގެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް؛

(2) ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ތަންފީޛީ ބާރުތައް ބޭނުންކުރާ އޮފިސަރުން އެ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ

އިޖްރާއަތުތައް؛

(3) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން އެކި ގިންތީގެ އޮފިސަރުންގެ މަޤާމުގެ ޝަރުތުތަކާއި، ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އެކި ގިންތީގެ އޮފިސަރުންގެ މަޤާމުގެ ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(1) މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާ ހިމެނޭގޮތުން، ވަކި ގިންތިއެއްގެ އޮފިސަރުންގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޕްރޮފެޝަނަލް ނުވަތަ ފަންނީ ޝަރުތުތައް؛

(2) ވަކި ގިންތިއެއްގެ އޮފިސަރުންގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސިއްޙީ ދުޅަހެޔޮކަމުގެ މިންވަރު؛

(3) ވަކި ގިންތިއެއްގެ އޮފިސަރުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ތަމްރީނާއި ތަޔާރުކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް؛

(4) ވަކި ގިންތިއެއްގެ އޮފިސަރުންނަށް ދެވޭ ސެކިއުރިޓީ ކްލިއަރެންސްއާއި އެ ކްލިއަރެންސް ލިބުމަށް ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް؛

(5) ވަކި ގިންތިއެއްގެ އޮފިސަރުން ގަވާއިދުން ހަދަންޖެހޭ ޑްރަގް ޓެސްޓްތައް.

ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް

17. އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި، މި ޤާނޫނުން

އޮފިސަރުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުތަކުގެ ދަށުން އަމަލުކުރުމުގައި މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލިބިދޭ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން، ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ކުރާ ކަމަކާމެދު ނުވަތަ ނުކުރާ ކަމަކާމެދު އެއްވެސް މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ނުއުފުލޭނެއެވެ.

ވަޒީފާ ދިނުމާއި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން

18. (ހ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ މަޤާމުތަކާއި، އެ މަޤާމުތަކުގެ ގިންތިއާއި، މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޝަރުތުތަކާއި އެހެން ކަންކަމަށް އޮފިސަރުން ތިބެންވާނެ އަދަދު ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ ޗާޓެއް އިމިގްރޭޝަންގެ ވަޒީފާގެ އޮނިގަނޑެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދި ވަޒީފާގެ މަސްލަހަތާއި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލައި ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ވަޒީފާގެ އޮނިގަނޑުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން މަޤާމުތަކަށް ހަމަޖައްސާނީ، އަދި އެ އޮފިސަރުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަން ކަނޑައަޅުއްވާނީ އެންމެފަހުން އެ އޮފިސަރުންގެ ވަޒީފާއާގުޅޭ ކަންކަން ހަމަޖައްސާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރަކާމެދު އެޅޭ ތައުދީބީ ފިޔަވަޅުގެ ގޮތުގައި އެ އޮފިސަރަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ހާލަތްތަކާއި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމާއި ސަލާމަތާއި ހިމާޔަތް ދިނުން

19. (ހ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް މަޤާމުގެ މުއްދަތުގައި ދޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ވަޒީފާގެ ބާވަތުގެ މަތިން

ނޭޝަނަލް ޑޭ ކޮމިޝަނުންނެވެ.

(ނ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް މަޤާމުގެ ކުރިއެރުމާއި ޝަރަފާއި ނިޝާން ދޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ތަޙްޤީޤު ހިންގުމާއި ފެންވަރު ދެމެހެއްޓުން

20. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، [illegible] އިމިގްރޭޝަންގެ އަމާޒުތަކާއި [illegible] [illegible]، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް އެކަށީގެންވާ ތަމްރީނު ދެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް ދެވޭ ތަމްރީނުގެ އަސާސް ކަމުގައި ވާންވާނީ، އެ އޮފިސަރުންގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރަން ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ތަމްރީން ދީ، ހުނަރުތައް އިތުރުކުރުމާއި، އެކަށީގެންވާ [illegible] އަދި [illegible] ޚިދުމަތް [illegible] މަގުފަހިކުރުމެވެ.

ތަޢުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅުން

21. (ހ) މި ޤާނޫނާއި އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާމެދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ތަޢުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތަޢުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅޭ މުވައްޒަފަކަށް އަންނަނިވި ގިންތިތަކުން ބަހާލެވިދާނެއެވެ. އަދި މި ގިންތިތަކުގައި ހިމެނޭ ކަންތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މަޝްވަރާކޮށްގެން ހައްލުކުރެވޭ މައްސަލަތައް؛

(2) ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުދި ކަންތައް؛ އަދި

(3) ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ބޮޑެތި ކަންތައް.

(ނ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާމެދު އެއްވެސް ތައުދީބީ ފިޔަވަޅެއް އަޅަންވާނީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކުލަވާލާ ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން ނިންމާ ނިންމުމަކަށް ބިނާކޮށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާމެދު އެޅޭނެ ތައުދީބީ ފިޔަވަޅުތަކާއި، ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑު އެކުލެވިގެންވާ ގޮތާއި، ބޯޑަށް އައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންގެ ޝަރުތުތަކާއި، މެންބަރުން އައްޔަންކުރެވޭ ގޮތާއި، މެންބަރުކަމުގެ ދައުރާއި، ތައުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅޭ ފަރާތްތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ބޯޑުން މައްސަލަ ބެލުމާއި މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމުމާއި އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރުން

22. (ހ) މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ ވަޒީފާގައި ހުރެވޭނީ އެންމެ މަތީ އުމުރަކީ، 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރެވެ.

(ށ) ދިގު މުއްދަތެއްގައި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގައި ޚިދުމަތްކުރައްވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރާނެ އުސޫލު، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ހިލާފުވެގެން، އިމިގްރޭޝަންގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ސަސްޕެންޑު

މައްސަލައެއް ބަލަމުންދަނިކޮށް ވަޒީފާއިން ވަކިވާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި، ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރެވޭ އޮފިސަރުންނަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ އަދި އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހިދުމަތުގެ މުއްދަތެއް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް މުސްކުޅިކުރުމުގެ އިނާޔަތް ދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރެވޭ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް ދެވޭނެ އިނާޔަތްތަކާއި، [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިމިގްރޭޝަނުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދު

23. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] އިމިގްރޭޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ހ) ވަޒީފާ ދިނުމާއި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ށ) ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނާއި، ޑިއުޓީ އުސޫލާއި، ޓްރާންސްފަރކުރުމާއި، ސަސްޕެންޑްކުރުމުގެ އުސޫލުތައް؛

(ނ) ޗުއްޓީދިނުމާއި، ވަޒީފާއާގުޅޭ [illegible] އުސޫލުތައް؛

(ރ) މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދިނުމާއި ސަލާމަތާއި ނިސްބަތުން ދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު؛

(ބ) ތަހްޤީޤުކުރުމާބެހޭ އުސޫލު؛

(ޅ) ތައުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާބެހޭ އުސޫލު؛

(ރ) ވަޒީފާއިން މުސްކުޅިކުރުމާއި ވަކިކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ބ) ވަޒީފާގެ އެނޫންވެސް އުސޫލުތައް.

ތިންވަނަ ބާބު
ދިވެހިރާއްޖެއަށް މީހުން އައުމާއި ފުރުން

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުން

24. އެއްވެސް މީހަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެވޭނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވެގެންނެވެ.

(ހ) އެ މީހެއްގެ ކިބައިގައި ސައްޙަ ޕާސްޕޯޓެއް ނުވަތަ ހައްޤު ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓެއް އޮތުން؛ އަދި

(ށ) އެ މީހަކީ ބިދޭސީއެއްނަމަ، އެ މީހަކީ މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތެއް ކަމުގައިނުވުން.

ދިވެހިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުމުގެ ހައްޤު

25. (ހ) ދިވެހި ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް، ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުމާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމަށް ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް އެއްވެސް ހުއްދައެއް ހޯދުން ލާޒިމް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިރައްޔިތަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން [illegible]، [illegible] ކޮންޓްރޯލަރ ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދިއުމަކީ [illegible] ހައްޤު މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއަކުން ހިފެހެއްޓިގެންނުވާނެއެވެ.

އަދި އެ ހައްޤާ ތަޢާރުޟުވާ މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއް، ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ މައްޗަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ. އަދި އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ދިވެހިރައްޔިތަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއްގައި މެނުވީ، ދިވެހިރައްޔިތަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދިއުމަށް ލިބިފައިވާ ހައްޤު ހަނިކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ.

ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ފުރުން

26. (ހ) ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އާދެވޭނީ، އެ މީހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދައެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެ މީހަކީ އޮން-އެރައިވަލްގައި އެފަދަ ހުއްދައެއް ލިބުމުގެ ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނަމައެވެ.

(ށ) ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ފަރާތަކީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވަތަ އޮން-އެރައިވަލްގައި އެފަދަ ހުއްދައެއް ލިބުމަށް ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ފަރާތެއް ކަމުގައެއް ނުވިޔަސްއެވެ.

(ނ) ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އާދެވޭނީ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރެވޭނީ، އެ ފަރާތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ލިބިފައިވާ ހުއްދައާ އެއްގޮތަށް، އެ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަކަށެވެ. އަދި އެ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެ މީހަކު ފުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމިއުނިޓީ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެނޫން އެހެން ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޑިޕާޗާ ޓެކްސްގެ

ޢުސޫލެއް ހިންގާނެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމުގައި، އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސްގެ ޢުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ބޯޓު ފަހަރުގެ ކާގޯ ތަކެތިވެސް ޗެކްކުރަންވާނެއެވެ.

27. އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުކުރަން ހުޅުވާލެވޭ ކަނޑުގެ ނުވަތަ ވައިގެ ބަނދަރުތަކުގައި އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމުގެ ކަންކަން ކުރުމަށް ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ވަޒީރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައަޅަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ އިތުރުން ޤާނޫނުން މަސްއޫލިއްޔަތު އޮތް އިދާރާތަކަށްވެސް، ޤާނޫނުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އެ ސަރަހައްދުތަކަށް އެކްސެސް އޮންނާނެ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުކުރަން ހުޅުވާލެވޭ ކަނޑުގެ އަދި ވައިގެ ބަނދަރުތަކުން އަންނަ އަދި އެ ބަނދަރުތަކުން ފުރާ މީހުންނަށް އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމުގެ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ މީހުންގެ މައުލޫމާތު އަންނަނިވި ކަންކަން ސްކޭންކުރެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ އެކަންކަން ހިއްސާކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) [illegible]-ރެޒިޑެންޓް ޑިކްލެރޭޝަން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތް
ކަނޑައެޅުން؛

(2) ނޮން-ރެޒިޑެންޓުންގެ ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ [illegible] [illegible]
ބެލުން؛

(3) ބިޒްނަސްއެއްނަމަ، އަންނަނިވި ކަންކަން ބެލުން:

i. [illegible] ވީޒާއެއް ނުވަތަ އެހެން ހުއްދައެއް
[illegible] ބެލުން ނުވަތަ ނޮން-ރެޒިޑެންޓް ވީޒާއެއް
ލިބުމުގެ ސަބަބުތައް ފުރިހަމަވާކަން ބެލުން؛

ii. ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ދަތުރުގެ ޓިކެޓުގެ ތަފްސީލު ބެލުން؛

iii. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމާއި [illegible] ހަރަދުތަކާއި
ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް ބެލުން.

(4) ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގުން؛

(5) ކަސްޓަމްސްއިދާރާ ސަރަޙައްދުތަކުން އަންނަ މީހުންނާއި
ނުވަތަ [illegible] ކުއްލި ނުރައްކާތެރިކަމެއްގެ ޙާލަތެއްގައި އަންނަ
މީހުންނާއި، ކަމާބެހޭ [illegible] ސްކްރީނިންގ ލިސްޓުތަކާ ބައްލަވައި
ބެލުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިމިގްރޭޝަން ކައުންޓަރސް
ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދާ މީހުންގެ [illegible]
އަންނަނިވި ކަންކަން ސާބިތުކުރަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެކަންކަން
ތަންފީޛުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޕްރީ-ޑިޕާޗަރ ޑިކްލަރޭޝަން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުން؛

(2) ޑިޕާޗަރގައި ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ބެލުން؛

(3) ޑިޕާޗަރގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދަތުރުގެ ޓިކެޓުގެ ނުވަތަ ބޯޑިންގ ޕާސްގެ ތަފްސީލު ބެލުން؛

(4) ބިދޭސީއެއްނަމަ، އަންނަނިވި ކަންކަން ބެލުން:

i. ސަފަރު ވީޒާއެއް ނުވަތަ އެނޫން ހުއްދައެއްގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވޭތޯ ބެލުން؛

ii. ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެނބުރި އައުމަށް ދަތުރު ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެ ދަތުރުގެ ޓިކެޓުގެ ތަފްސީލު ބެލުން.

(5) ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގުން؛

(6) ފުރުން މަންޒޫރުކޮށްފައިވާ ތައްގަނޑު ބެލުން.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމަށްޓަކައި އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރަންސް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތައް ހުށަނާޅާފައި ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަށް އިންކާރުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހަކު 50,000 (ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

28. ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްޔުނިޓީ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީން

(ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްޔުނިޓީ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީންނަށް އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ނުވަތަ ސަރަހައްދީ މުއާހަދާއެއް ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ޢަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ތަފާތު އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްޔުނިޓީ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީންނަށް އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

29. ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރަކުން އެތެރެވުމާއި ފުރުން

(ހ) ޤުދުރަތީ ހާދިސާއެއް ނުވަތަ އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާފަދަ އުނދަގުލެއް ހާދިސާއެއް ދަތުރުކުރާއިރު، އެހެން ގޮތެއް ނެތިގެން ވެސް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އެއްވެސް މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވާންވާނީ އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރާ މީހަކުވެސް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރަންވާނީ، ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރަކުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރުތައް ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެވަނީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުކުރަން ހުޅުވާލެވިފައިވާ، އިމިގްރޭޝަނުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ކަނޑުގެ ނުވަތަ ވައިގެ ބަނދަރުތަކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރެއް ފިޔަވައި އެނޫން އެހެން ތަނަކުން އެއްވެސް މީހަކު ނުވަތަ އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމާއި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް

ފުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހަކު 100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުފަހަރުގެ އުސޫލު

30. (ހ) ކަނޑުމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުފަހަރު ބަނދަރުކުރަންވާނީ ހުއްދައޮތް ކަނޑުގެ ބަނދަރަކަށެވެ. އަދި ކަނޑުމަގުން އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރަންވާނީ ހުއްދަ އޮތް ކަނޑުގެ ބަނދަރަކުންނެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ކޮންމެ ވައިގެ އުޅަނދެއްވެސް ޖެއްސަންވާނީ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ވައިގެ ބަނދަރަކަށެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރާ ކޮންމެ ވައިގެ އުޅަނދެއްވެސް ފުރަންވާނީ ހުއްދަ އޮތް ވައިގެ ބަނދަރަކުންނެވެ.

(ނ) ކަނޑުމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުތަކަށް އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދޭންޖެހޭ ބާވަތްތަކާއި، އަދި ކްލިއަރެންސް ދީ ނިމުނުތަން، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ފޯމުތަކާއި، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ހުއްދަ ނެތި، އެ އުޅަނދަކަށް އެއްވެސް މީހަކު އަރައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ އުޅަނދުން އެއްވެސް މީހަކު ފައިބައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ [illegible] ނުވަތަ މާސްޓަރު؛

(2) ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އެ އުޅަނދަކަށް އަރާ ފައިބަންޖެހޭ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރު؛

(3) އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް، ނުވަތަ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތް؛

(4) އެ އުޅަނދު ނިސްބަތްވާ ޤައުމަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ ކޮންސިއުލަރ ރެޕްރިޒެންޓޭޓިވެއް؛

(5) ސިއްޙީ ހާލު ހުރިގޮތުން ކުއްލި ފަރުވާ ދިނުންޖެހޭ ފަރާތެއް.

(ނ) ކަނޑުމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދެއް ބަލައި ފާސްކޮށް ނިމުނުތަނުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ހުއްދަދިނުމީ، އެ އުޅަނދަކަށް އެއްވެސް މީހަކު އެރުމަކީ، ނުވަތަ އެ އުޅަނދަކުން އެއްވެސް މީހަކު ފޭބުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހަކު 100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ލިބުނުމުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް ފިޔަވައި، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކަނޑުމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދަކަށް އެރުމާއި އެ އުޅަނދަކުން ފޭބުން ހުއްދަކުރެވޭނީ، އެ އުޅަނދުގެ މާސްޓަރ ނުވަތަ އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތް ނުވަތަ އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމާއެކުއެވެ. އެގޮތުން އެ ރުހުން އަދާކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ހުއްދަ ލިބިފައިނުވާނަމަ، އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ނުދެނީސް ކަސްޓަމަރުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސްފައިވާ އުޅަނދަކުން އެއްވެސް ފަރާތެއް ބާލައިފިނަމަ ނުވަތަ އެ އުޅަނދަކުން ފައިބައިފިނަމަ، އެ ފަރާތެއް އަލުން އެ އުޅަނދަކަށް އަރުވަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ނުދެނީސް ކަސްޓަމަރުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސްފައިވާ އުޅަނދަކުން އެއްވެސް ފަރާތެއް ބާލުމަކީ ނުވަތަ އެ އުޅަނދަކުން ފޭބުމުން އެ ފަރާތެއް އަލުން އެ އުޅަނދަކަށް އަރުވަން އިންކާރުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ، އެ ކުށެއްކުރި އުޅަނދުގެ މާސްޓަރު، އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތް އަދި އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތެއްވެސް ހިމެނޭގޮތުން، އެއިން ކޮންމެ ފަރާތެއް ވަކިވަކިން 200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) ކަސްޓަމަރުން އަދި ފައިގެމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދެވޭނީ އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ލިބުމަށްފަހުގައެވެ.

(އ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުފަހަރާ ގުޅިގެން، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަންނަނިވި [illegible] [illegible] އެ އޮފިސަރުން އެދިއްޖެނަމަ، އެ [illegible] އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތުން

ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(1) ފަޅުވެރިންނަކީ ކޮން ބަޔެއްކަން އަންގައިދޭ ރަސްމީ ލިޔުންތަކެއް ހިމެނޭގޮތުން، ފަޅުވެރިންގެ ފުރިހަމަ ލިސްޓު؛

(2) ފަސިންޖަރުންނަކީ ކޮން ބަޔެއްކަން އަންގައިދޭ ރަސްމީ ލިޔުންތަކެއް ހިމެނޭގޮތުން ފަސިންޖަރުންގެ ފުރިހަމަ ލިސްޓު؛

(3) އުޅަނދުގެ ރަސްމީ ލިޔުންތައް.

(ނ) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާ އަދާކުރުމުގައި، ވަކި ފަޅުވެރިއަކާ ނުވަތަ ފަޅުވެރިންގެ ވަކި ބައަކާ ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، ނުވަތަ ވަކި ފަސިންޖަރަކާ ނުވަތަ ފަސިންޖަރުންގެ ވަކި ބައަކާ ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، އެކަން އެ އުޅަނދެއްގެ މާސްޓަރު ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އެ އުޅަނދުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ ނެތް މީހަކު ހުރިތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، އެ އުޅަނދު ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރަކު އެރުމަށްޖެހޭނަމަ، އެ އުޅަނދުގެ މާސްޓަރު އެކަން ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އުޅަނދުފަހަރުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތަކާއި އެނޫންވެސް މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެ ތަކެތި ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ސާފުކުރުމުގެ ގޮތުން އުޅަނދެއްގެ ފަޅުވެރިއަކާ

ނުވަތަ ފަސިންޖަރަކާ ކުރާ ސުވާލުތަކަށް ފުރިހަމައަށް ޖަވާބުދާރީވުމަކީ، އެ ސުވާލެއް ކުރިމަތިކުރެވޭ މީހަކު ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެކެވެ.

(1) އެ މީހަކީ ކާކުކަން؛

(2) އެ މީހަކީ ކޮން ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތެއްކަމާއި، ކޮން މަސައްކަތެއް ކުރާ މީހެއްކަން؛

(3) އެ މީހަކު އަންނަ ފަހުން ދަތުރުކުރި ޤައުމަކާއި، ދެން ދަތުރުކުރާން ޤައުމު؛

(4) މިނޫންވެސް، އެ މީހަކީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ އޮތް މީހެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ސުވާލު.

31. ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު ނެގުމާއި ރެކޯޑުކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން ކުލިއަރަންސް ދިނުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ ކޮންމެ މީހެއްގެ ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު ނަގައި ރެކޯޑުކުރުމުގެ ބާރު މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 73 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާނައިގައެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެގޭ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ މީހުންނާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ މީހުންގެ ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށެވެ.

(1) އެ މީހަކީ ކާކުކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް؛

(2) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިމިގްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި އެ މަޢުލޫމާތުތައް ރައްކާކޮށް ބެހެއްޓުމަށް؛

(3) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެ މީހަކަށް ހުއްދަ ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެހެން ކަންކަމުގައި އެ މީހާ ގުޅޭގޮތުން އިމިގްރޭޝަނުން ގޮތެއް ނިންމުމަށް.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ ދިވެހިރައްޔިތަކަށް ނުވާ ކޮންމެ މީހަކު، އެ މީހެއްގެ ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި، އިމިގްރޭޝަނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ނެގުމުގެ ހުއްދަދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގިދާނެ ގޮތްތަކާއި، އެ މަޢުލޫމާތު ޕްރޮސެސްކުރުމާއި ރައްކާކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ ސަބަބުން ޒާތީ މަޢުލޫމާތުގެ ސަލާމަތްތެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ނޭދެވޭ އަސަރުކުރާނެ މިންވަރާއި، އެކަން ކުޑަކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ވަޒަންކުރުމަށްޓަކައި، ޕްރައިވަސީ އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓެއް އިމިގްރޭޝަނުން ހަދަންވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމުގައި ޕްރައިވަސީ ކޮމިޝަނަރު މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގުމާއި ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖްރާއަތުން އެއްވެސް ބަދަލެއް އައިސްފައިވާނަމަ، އެ ބަދަލުގެ ސަބަބުން އެ މަޢުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކަށް ކުރާނެ ނުފޫޒު އަސަރުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރައިވެސީ އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ޕްރޮސެސްކުރަން ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ދާއިރާގެ ތެރެއިން، އަދި ޚާއްޞަ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

ފަޅުވެރިންނާއި ފަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމާއި ޕްރޮސެސްކުރުން

32. (ހ) ކަނޑުމަގުން އަދި ވައިގެމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ކުރިން، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދާ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުމުގެ ކުރިން، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން، ނުވަތަ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތަކުން އިމިގްރޭޝަނަށް ހުށަހަޅާ އެ އުޅަނދެއްގެ ފަޅުވެރިންނާއި ފަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ޕްރޮސެސްކުރުމަށް ނިޒާމެއް އިމިގްރޭޝަނުން ގާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ކަނޑުމަގުން އަދި ވައިގެމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ވެރިފަރާތުން، ނުވަތަ އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތަކުން، އެ އުޅަނދެއް ފުރުމުގެ ކުރިން، އެ އުޅަނދެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދާ ފަޅުވެރިންނާއި ފަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ވަކި ފޯމެޓެއްގެ ތެރޭގައި، އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން

އިމިގްރޭޝަނާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ފަސިންޖަރުންގެ މައުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(1) އެ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ ނަމާއި އުފަންތާރީޚު؛

(2) އެ ފަރާތެއް ނިސްބަތްވާ ޤައުމު؛

(3) އެ ފަރާތުގެ ސަފަރު ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓުގައިވާ މައުލޫމާތު؛

(4) އުޅަނދުގެ މައުލޫމާތު (މިސާލަކަށް، ފްލައިޓް ނަންބަރާއި ސީޓް ނަންބަރު).

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކްރޫންގެ މައުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(1) އެ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ ނަމާއި އުފަންތާރީޚު؛

(2) އެ ފަރާތެއް ނިސްބަތްވާ ޤައުމު؛

(3) އެ ފަރާތުގެ ސަފަރު ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓުގައިވާ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ ކްރޫ އައިޑެންޓިފިކޭޝަން މައުލޫމާތު؛

(4) އެ ފަރާތުގެ މަގާމާއި ޒިންމާތަކުގެ މައުލޫމާތު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތުގައި، އެ މައުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ ފަސިންޖަރެއް ނުވަތަ ކްރޫއެއްގެ

ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ހިމެނިގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނާ ހިއްސާކުރެވޭ ފަޅުވެރިންނާއި ޕަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު އިމިގްރޭޝަނުން އެއްކޮށް، ޕްރޮސެސްކުރަންވާނީ ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތެއްގައިމެން، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެ ފަރާތްތަކަށް އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުމަށާއި ބޯޑަރ ސެކިއުރިޓީ ދެމެހެއްޓުމުގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި އެކަންޏެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނާ ހިއްސާކުރެވޭ ފަޅުވެރިންނާއި ޕަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ރައްކާކޮށްގައި ބެހެއްޓޭނީ، އެ މަޢުލޫމާތު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބޭތާ ގިނަވެގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. އަދި، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނެ ހާލަތްތަކާއި، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އެ މަޢުލޫމާތު ފޮހެލުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ އުޞޫލުތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނާ ހިއްސާކުރެވޭ ފަޅުވެރިންނާއި ޕަސިންޖަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނުވަތަ ބޭރުގެ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން [illegible] އެދިއްޖެނަމަ، އިމިގްރޭޝަނުން އެ މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible] ނުވަތަ އެ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްދެވޭނީ އަންނަނިވި މަޤްޞަދަށްޓަކައި އެކަންޏެވެ.

(1) އެ ފަރާތްތަކުގެ ކާކުކަން ކަށަވަރުކުރުމުގައި އިމިގްރޭޝަން ކްލިއަރެންސް ދިނުން؛

(2) ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމާއި ބޯޑަރ ސެކިއުރިޓީ ދެމެހެއްޓުމަށް؛

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މައުލޫމާތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިމިގްރޭޝަނާ ހިއްސާނުކޮށްފި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތެއް، ނުވަތަ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތެއް ހުރުމަކީ ކުށެކެވެ. އަދި، އެފަދައިން ޢަމަލުނުކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅޭނެއެވެ.

33. އިލެކްޓްރޯނިކް ޓްރެވަލް އޮތޯރިޓީ

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ފަސްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދައިގެ އިތުރުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދަތުރުކުރުމުގެ ކުރިން، އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމެއް މެދުވެރިކޮށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދަތުރުކުރުމަށް ހުއްދަ ނެގުމުގެ އިންތިޒާމުތައް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޤައުމުތައް ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޚާރިޖީ ކަންކަމާބެހޭ ސިޔާސަތު ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ވަޒީރުގެ ލަފާގެ މަތިން، ވަޒީރެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމާ ގުޅިގެން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާނެ ގޮތް؛

(2) އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ހުއްދަ ދޫކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު؛

(3) އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ޝަރުތުތައް؛

(4) އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ދޫކުރާ ހުއްދައިގެ މުއްދަތާއި، އެ މުއްދަތުގެ [illegible] އަދި؛

(5) އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެއް ބާޠިލުކުރެވޭނެ ގޮތުގެ އުސޫލު.

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަނެތް މީހުން އެތެރެވިއަނުދިނުން

34. މި ގަވާއިދުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނެތްވާ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދެއްގައި ހުރިނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ މީހަކު އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރިކަމަށް ސާބިތުކުރެވޭނަމަ، އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވިއަނުދިނުމަށް އެ މީހަކާމެދު މި ގަވާއިދުގެ ހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

ބޯޑަރ ކޮންޓްރޯލްގެ އެހެން ޤާނޫނުތައް ހިނގުން

35. މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންވާ ކަމާބެހޭ އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކެއް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ މީހުންނާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ މީހުންނާ ގުޅޭގޮތުން ހިނގާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ދިވެހި ޕާސްޕޯޓު

ދިވެހި ޕާސްޕޯޓު

36. (ހ) ދިވެހި ޕާސްޕޯޓަކީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރު ކުރުމަށް ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދޫކުރާ ރަސްމީ ލިޔުމެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އަންނަނިވި ގިންތިގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އާދައިގެ ޕާސްޕޯޓު؛

(2) ޑިޕްލޮމެޓިކް ޕާސްޕޯޓު؛

(3) އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އޯޑިނަރީ ޕާސްޕޯޓަކީ ދިވެހި ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް ދޫކުރެވޭ ޕާސްޕޯޓެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޑިޕްލޮމެޓިކް ޕާސްޕޯޓަކީ، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް އަދި އެ ފަރާތްތަކުގެ ޑިޕެންޑެންޓުންނަށް، އޯޑިނަރީ ޕާސްޕޯޓުގެ ބަދަލުގައި ދޫކުރެވޭ ޕާސްޕޯޓެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓަކީ، ހަމައެކަނި ދައުލަތުގެ ރަސްމީ ބޭނުންތަކަށް ދަތުރުކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތިއެއްގެ ދައުލަތުގެ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރެވޭ ޕާސްޕޯޓެކެވެ.

(ޅ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުގެ "ޑިޕެންޑެންޓުން" ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ، ނުވަތަ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ، ނުވަތަ ދަރިން ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތީގެ ޕާސްޕޯޓުގެ އިތުރުން، ކުއްލި ހާލަތްތަކުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް އިމަރޖެންސީ ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "އިމަރޖެންސީ ޕާސްޕޯޓް" ކަމަށް ބެލެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި

ބަޔާންކުރާ ފަދަ ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓަކަށެވެ.

37. ޕާސްޕޯޓު ހެއްދުމާއި ދޫކުރުން

(ހ) ދިވެހި ޕާސްޕޯޓަކަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތީގެ ޕާސްޕޯޓަކަށް އެދި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހި ޕާސްޕޯޓަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް ޕާސްޕޯޓު ހެއްދުމަށްޓަކައި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ބައޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނަގައި ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ ބާރު މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ދިވެހި ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނުންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ދިވެހި ޕާސްޕޯޓު ފަރުމާކުރަންވާނީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ސަލާމަތީ ސިފަތައް އެކުލެވޭ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތީގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމުގައި އަންނަނިވި ޝަރުތު ފުރިހަމަވާކަން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ ދިވެހިރައްޔިތަކަށްކަން؛ އަދި

(2) ޑިޕްލޮމެޓިކް ޕާސްޕޯޓެއްނަމަ، އެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމިއުނިޓީ ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ

އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ ޑިޕެންޑެންޓުންނަކަށް؛

(3) އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓެއްނަމަ، އެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ ދައުލަތުގެ ރަސްމީ ބޭނުންތަކަށް ދަތުރުކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތިއެއްގެ ދައުލަތުގެ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ށ) އޯޑިނަރީ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ނ) ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވޭނީ، އެ ޕާސްޕޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ރ) ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވޭނީ، ހަމައެކަނި އެ މީހަކަށް އެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްފައިވާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ދެމިއޮތްހާ ހިނދަކު ބޭނުންކުރުމަށެވެ

(ބ) ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ފީއެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނެގިދާނެއެވެ. އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ ފީގެ ތެރެއިން އޯޑިނަރީ ޕާސްޕޯޓަށް ކަނޑައަޅާ ފީ ވާނީ، އާންމު ރައްޔިތުންނަށް ފަސޭހަވާ އުސޫލަކުން ކަމުގައެވެ.

ބަޔޮމެޓްރިކް ޕާސްޕޯޓު

38. (ހ) ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރެވޭ ފަރާތަށް ހާއްސަ ބަޔޮމެޓްރިކް ޑޭޓާ އެކުލެވޭ ބަޔޮމެޓްރިކް ޕާސްޕޯޓު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަޔޮމެޓްރިކް ޕާސްޕޯޓު ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމަތިން

ފަރުމާކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އޭގައި ހިމަނަންޖެހޭ ސެކިއުރިޓީ ފީޗަރތަކާއި، އެނޫންވެސް ސިފަތައް އެކުލަވާލުމާއި، އެފަދަ ޕާސްޕޯޓްތައް ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ޚާއްސަ އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއް ޕާސްޕޯޓް ގެންގުޅުން

39. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހި ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރުމުގައި އެ ޕާސްޕޯޓް ދޫކުރެވޭނީ އެހެން ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް ނޫންކަން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުއެވެ.

(ށ) އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކަށް އެ ޕާސްޕޯޓް ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި ރަސްމީ ބޭނުންތަކުގައި ދަތުރުކުރުމަށެވެ. އެ ފަރާތުން އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓް ބޭނުންކުރާ ޙާލަތުގައި އެ ފަރާތުގެ އާދައިގެ ޕާސްޕޯޓް އޮންނަންވާނީ އިމިގްރޭޝަންގެ ޙަވާލުގައެވެ.

ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުން

40. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފުރުން މަނާކުރެވޭ ފަރާތަކާ ގުޅިގެން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވާ ޙާލަތުގައި، އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޕާސްޕޯޓް ބާޠިލުކުރުން

41. އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހި ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ބާޠިލުކުރުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން ދޫކޮށްލުން؛

(ށ) އެ މީހަކު މަރުވުން؛

(ނ) ޕާސްޕޯޓް ހެއްދުމަށްފަހު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޕާސްޕޯޓް ބަދަލުކޮށްފައިނުވުން؛

(ބ) ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ އޮފިޝަލް ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވިފައިވާ މީހަކަށް ނިސްބަތްވާ ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ އޮފިޝަލް ހައިސިއްޔަތު ނިމުމަކަށް އައުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަޤާމުން އެ މީހަކު ވަކިވުން؛

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެންވެސް ހާލަތެއް މެދުވެރިވުން.

42. ޕާސްޕޯޓު ގެއްލުން ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓަށް ގެއްލުމެއް ލިބުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ދިވެހި ޕާސްޕޯޓެއް ގެއްލިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ޕާސްޕޯޓު ވަގަށް ނަގައިފިނަމަ، ފަސްނުކޮށް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނާއި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ޕާސްޕޯޓެއް ގެއްލިފައިވަނީ، ނުވަތަ އެ ޕާސްޕޯޓު ވަގަށް ނަގާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައިނަމަ، އެ ޤައުމަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިވެހި ޑިޕްލޮމެޓިކް މިޝަނަށް، އަދި އެ ޤައުމެއްގައި އެންމެ ކައިރީގައި ހުރި ފުލުހުންގެ އޮފީހަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ދިވެހި ޕާސްޕޯޓަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ފަސްނުކޮށް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ދިވެހި ޕާސްޕޯޓެއް ގެއްލިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ޕާސްޕޯޓަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އާ ޕާސްޕޯޓެއް ހަދައިދިނުމަށް އެދި ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމުގައިވާ ފަދައިން އެޕްލިކޭޝަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

43. ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް

(ހ) ކުއްލި ޙާލަތްތަކުގައި، ދިވެހިރައްޔިތަކަށް ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވެން ނެތް ޙާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible] ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް [illegible]

އިމިގްރޭޝަނުން ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ދޫކުރެވޭނީ، ސައްހަ ޕާސްޕޯޓެއް ދޫކުރެވިފައިނުވާ، ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓު ބޭނުންކުރެވެން ނެތް ހާލަތެއްގައިވާ ފަރާތަކަށްކަން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓްގެ މުއްދަތު ހަމަވެއްޖެކަމުގައި ބަލާނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(1) މުއްދަތު ހަމަވާނެކަމަށް އެ ޑޮކިއުމަންޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚު؛

(2) އެ ޑޮކިއުމަންޓް ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތުން ދިވެހި [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ ގައުމަކަށް އެތެރެވާ ތާރީޚު.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ ދަށުން ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓެއް ދޫކުރެވޭނީ ގިނަވެގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮންނަނަމަވެސް، އެ މީހެއްގެ އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާފަދަ ކަމެއް ކުރިމަތިވެގެން، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ދަތުރު ފުރިހަމަކުރެވެން ނެތް ހާލަތެއްގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އާ ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓެއް އިމިގްރޭޝަނުން ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ކ) ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ދޫކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޕާސްޕޯޓާބެހޭ ގަވާއިދު

44. އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓާބެހޭ ގަވާއިދެއް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ހަދައި ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެކި ގިންތީގެ އަދި ބާވަތުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުތައް (ދޫކުރުމުގެ ފޯމުތަކާއި، އޭގައި ހިމެނެންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުން)؛

(ށ) ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމާއި އާކޮށްދިނުމާބެހޭ އިޖުރާއަތުތައް؛

(ނ) ޕާސްޕޯޓު ހެއްދުމަށް ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ނެގުން އަދި ޕްރޮސެސްކުރާނެ ގޮތް؛

(ރ) ޕާސްޕޯޓު ހެއްދުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފީ؛

(ބ) ޕާސްޕޯޓު ވަގުތީ ގޮތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޖުރާއަތު؛

(ޅ) ވަގުތީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ދޫކުރުމާބެހޭ އިޖުރާއަތު؛

(ކ) މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި ޕާސްޕޯޓު ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު.

ފަސްވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމާއި ހުރުމުގެ ހުއްދަ

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ހޯދުން

45. (ހ) ބިދޭސީއަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރެވޭނީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދައެއް ލިބިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ކަމަށް ބެލެވޭނީ ވިޒާ، މި ބާބުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ވިޒާއެއް ނުވަތަ އޮން-އެރައިވަލްގައި އެފަދަ ހުއްދައެއް އޮތުމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭނެ މީހުން

46. އަންނަނިވި ގިންތިގެ ބިދޭސީންނަށް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭނެ މީހުންނެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާދަތަށް ނުވަތަ ޤައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކޮށްދޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ މީހުން؛

(ށ) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކަށް ނިސްބަތްވާ މީހުންނާއި، އެފަދަ ޖަމާޢަތްތަކާ ގުޅުން ހުރިކަމަށް ބެލެވޭ މީހުންނާއި، ޓެރަރިސްޓުންކަމަށް ދައުލަތްތަކުން ދެކިވާ މީހުން؛

(ނ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނުގައި ޖިނާއީ ކުށެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހުން؛

(ރ) އިންޓަރނޭޝަނަލް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދައުވާ އުފުލާފައިވާ ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެފައިވާ ނުވަތަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކްރިމިނަލް ޕޮލިސް އޯގަނައިޒޭޝަނުން ލިސްޓްކޮށްފައިވާ މީހުން؛

(ބ) އެހެން ޤައުމެއްގެ ޢަދުލު އިންސާފުން ނުވަތަ ތަޙްޤީޤު އިދާރާތަކުން ފިލައިގެން އުޅޭ މީހުން؛

(ޅ) އާންމު ސިއްޙަތަށް ނުރައްކާތެރި ބައްޔެއް ހުރިކަމަށް ޝައްކު ކުރެވޭ މީހުން، ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ބައްޔެއް ފެތުރެމުންދާކަމަށް ސިއްޙަތާބެހޭ ވުޒާރާއިން ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ސިއްޙީ އިދާރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤައުމަކުން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ މީހުން؛

(ކ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓްކުރެވި ގޮސް ދާއިމުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޑިޕޯޓްކުރެވި ގޮސް ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ވަގުތީގޮތުން

މެދުކަނޑާލާފައިވާ ޤައުމުތަކުގެ ތެރެއިން ދިވެހިސަރުކާރުން
ކަނޑައަޅާ ޤައުމަކަށް ނިސްބަތްވާ މީހުން؛

(މ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ނާދެވޭ ގޮތަށް
ޕްރޮހިބިޓްކޮށްފައިވާ މީހުން؛

(ފ) އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކަށް ބިނާކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޖްތިމާޢީ
ނުވަތަ ދީނީ އެއްބައިވަންތަކަމަށް އުނިކަން އަތުވެދާނެފަދަ ކަމެއް
ކުރާ، ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަމަށް ބެލެވޭ މީހުން؛

(ދ) އިންޓަރޕޯލުގެ ރެޑްނޯޓިސް ގެންގުޅޭ ފަރާތްތައް؛

(ތ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭނެ ކަމަށް އެހެން
ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތްތައް.

ވިޒާ ދޫކުރުން

47. (ހ) ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމަށް ވިޒާ
ދޫކުރާނީ މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުންނެވެ. އަދި، އެފަދައިން
ދޫކުރާ ވިޒާއަކުން ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް
އެތެރެވުމަށް، އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް
އެތެރެވުމާއި ބޭރުވުމަށް، ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތަކަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ހުއްދަދިނުމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ދޫކުރާ ވިޒާއަކުން
ބިދޭސީއަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދޭއިރު، އެއް
ވިޒާއެއްގެ ދަށުން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް
އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން،

އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ ދެވިފައިވާ ބިޒިނަސްމަނަކު، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށްދާ އެއްވެސް ފަހަރެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެ ފަރާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޒިންމާ އުފުލާ ފަރާތެއްގެ ހުއްދައެއް ނެތި 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭ ނަހައިސް ހުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ދެވިފައިވާ ހުއްދަ ބާޠިލުވާނެއެވެ.

(ށ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ވިޒާ ދޫކުރެވޭ ބިޒިނަސްއެއްގެ މައްޗަކަށް އެއް ވަގުތެއްގައި ހިނގާނީ އެ ވަގުތަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ 1 (އެކެއް) ވިޒާއެވެ.

ވިޒާގެ ބާވަތްތަކާއި ގިންތިތައް

48. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ވިޒާ ގާނޫނީވެސް އިމިގްރޭޝަނުން ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ވިޒިޓަރ ވިޒާ؛

(2) ޓޫރިސްޓް ވިޒާ؛

(3) ވަރކް ވިޒާ؛

(4) ބިޒްނަސް / އިންވެސްޓަރ ވިޒާ؛

(5) ސްޓަޑީ ވިޒާ؛

(6) ސްޕެޝަލް ޕަރޕަސް ވިޒާ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވިޒާގެ ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ ދަށުން ތަފާތު އެކި ގިންތިތަކުގެ ވިޒާ ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ވަޒީރަށް

ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގިސްމުތަކަކީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ވީޒާގެ ގިސްމުތަކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ވީޒާގެ ގިސްމެއް ވަޒީރު ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެކަން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ވީޒާގެ ގިސްމުތަކަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ ބައެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވިޒިޓަރ ވީޒާ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްކުރުން ފިޔަވައި، އެނޫން ވަގުތީ އެކިއެކި ބޭނުންތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޓޫރިސްޓް ވީޒާ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރައްޔިތުން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ބިދޭސީންނާއި، އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ޑިޕެންޑެންޓުންނަށާއި، އެނޫންވެސް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޢާއިލީ ގުޅުމެއް އޮތް ފަރާތްތަކަށް، މުއްދަތަކަށް ކަނޑައަޅައިދޭ ގޮތަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވާރކް ވީޒާ ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ ހާއްސަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް، ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ބިޒްނަސް / އިންވެސްޓަރ ވީޒާ ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިގު މުއްދަތަކަށް އިންވެސްޓްކުރާ ފަރާތްތަކަށް، ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ސްޓަޑީ ވީޒާ ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒެއްގައި ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ތަޢުލީމު ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ތަމްރީނެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ހުއްދަދެވޭ ބިދޭސީންނާއި އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ޑިޕެންޑެންޓުންނަށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ސްޕެޝަލް ޕަރޕަސް ވީޒާ ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބޭނުންތަކަށް، އާންމު ގޮތުގައި ވީޒާއަށް އެދި ހުށަހަޅާ އިޖުރާއަތުގެ ބޭރުން، ހާއްސަ ހާލަތްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ވަގުތީ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް، ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަކަށެވެ.

(ދ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ވަކި ހުއްދައެއް ނުވަތަ ޕަރމިޓެއް ދޫކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ޕަރމިޓެއް ދޫކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށެވެ.

(ތ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީރު ކަނޑައަޅާ ވިޒާގެ ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ގިންތިއަކާ ނިސްބަތްކޮށް ތަފާތު ގަވާއިދެއް އެކުލަވާލަންޖެހޭނަމަ، އެފަދައިން ވަކި ގަވާއިދެއް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ވިޒާ ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު

49. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ވިޒާއަކަށް އެދި ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާމެދު އަންނަނިވި ދެގޮތުންކުރެ ގޮތަކަށް ކޮންޓްރޯލަރ އިމިގްރޭޝަނުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(1) ވިޒާ ދޫކުރުން؛

(2) ވިޒާ ދޫނުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ވިޒާއަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް އެ ވިޒާއެއް ދޫކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ވިޒާއެއް ދޫނުކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމި ސަބަބު ވިޒާއަށް އެދި ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން

އަންގަންވާނެއެވެ.

ވީޒާގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާއި ވީޒާ އަލުން ދޫކުރުން

50. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ވީޒާއެއް ދޫކޮށްފައިވާ ބިދޭސީއަކު، އެ މީހަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާގެ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަން ބޭނުންވާނަމަ، ވީޒާގެ މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދި އެ މީހަކަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ބިދޭސީއަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ވީޒާއެއް އަލުން ދޫކޮށްދިނުމަށް އެދި ނުވަތަ އެ މީހަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާގެ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ވީޒާގެ މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދި އެ މީހަކަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މީހަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގެ ނުވަތަ އެ މީހަކަށް ވީޒާއެއް އަލުން ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ވީޒާގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމުގައި، ނުވަތަ ވީޒާއެއް އަލުން ދޫކުރުމުގައި، ވަކި ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް އެ މީހަކަށް ވީޒާއެއް ދޫކުރިއިރު، ޝަރުޠެއް ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެއަށް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމާއެކު ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ވީޒާ ބާޠިލުކުރުން

51. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ

ވީޒާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލާއި ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ވީޒާއަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވަނީ ދޮގު މައުލޫމާތު ނުވަތަ ސައްޙަނޫން ލިޔެކިޔުން ކަމުގައިވުން؛

(2) ވީޒާ ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަރުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހަކު ކަމުގައިވުން؛

(3) ވީޒާ ބޭނުންކުރާ ސަބަބު ނުވަތަ ބާވަތު ނެތިދިއުން؛

(4) ވީޒާ ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާ ބާޠިލުކުރުމުގެ ކުރިން، ޢަމަލީ ގޮތުން އެކަން ކުރެވެން އޮތްކަމުގައިވާނަމަ، އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަމަކީ ކޮބައިކަމާއި، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް އެ މީހަކަށް ފުރުޞަތު ދީ، އިމިގްރޭޝަނުގެ ނިންމުމުގައި އެ މީހަކު ހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވީޒާ، އެ ފަރާތަކަށް ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު ބާޠިލްކޮށްފިނަމަ، އެ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރަށް އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތުގެ ވީޒާ ބާޠިލްކޮށްފައިވަނީ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ކަމަށްވާނަމަ، މި

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކަށްވުރެ
އިތުރަށް އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރެގެން ނުވާނެއެވެ.

ވީޒާ ފީ ނެގުން 52. (ހ) އެކި ބާވަތްތަކުގެ ވީޒާއަށް ނަގާނެ ފީގެ މިންވަރު މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް
އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށް ދެވިގެންވެއެވެ. އަދި ވީޒާ ފީ ނެގުމުގައި
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއާއި ބޭރު ޤައުމުތަކާ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ
އެއްބަސްވުމެއްގައި، އެ ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވީޒާ
ފީއެއް ދެއްކުމަކާ ނުލައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ތިބުމުގެ ހުއްދަ
ލިބިދޭގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަސްވަރަށް، ވީޒާ ފީއެއް
ދެއްކުމަކާނުލައި، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތަކަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތިބުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

ވީޒާ ކާޑު 53. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަދޭ ވީޒާއެއް
ދޫކުރެވޭ ބިދޭސީންގެ ތެރެއިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ
އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ޝަރުޠުހަމަވާ ފަރާތްތަކަށް، އެ ފަރާތްތަކަށް
ދޫކުރެވިފައިވާ ވީޒާއާބެހޭ މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ކާޑެއް ދޫކުރުމުގެ
އިންތިޒާމު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ހަމަޖައްސަން ވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވީޒާ ކާޑު ދޫކުރެވޭ ބިދޭސީންގެ
ޒިންމާތަކާއި، އެ ކާޑަށް އަދި [illegible] އެ ކާޑު ދޫކުރުމުގެ
އުސޫލުތަކާއި، އެ ކާޑު [illegible] އެ ކާޑާބެހޭ [illegible]
ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ވީޒާއާބެހޭ ގަވާއިދު 54. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ވީޒާތަކާއި އަދި
ހުއްދަތަކުގެ ބާވަތާއި، ވީޒާ ފީ [illegible]، ވީޒާ ދޫކުރުމުގެ [illegible]، އަދި

އުސޫލުތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށްޓަކައި ދޫކުރާ ވީޒާއާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި އިންޓެލިޖެންސް ހިންގުން

މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ބަދަލުކުރުން 55. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތައް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އިމިގްރޭޝަނުން އެދިއްޖެނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތެއް އެ އިދާރާއަކުން އިމިގްރޭޝަނަށް ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭއިން ބޭރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާއެކު މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު އިމިގްރޭޝަނުން ޤާއިމްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނުން މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި، މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމާއި، ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެ މަޢުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުމާގުޅޭ އުސޫލުތަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް އިމިގްރޭޝަނަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތްތަކުގައި، ތިންވަނަ ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައިވާ މަޢުލޫމާތަކީ އިމިގްރޭޝަނުން ބަލަމުންގެންދާ މައްސަލަ ސާފުވުމަށް ނުވަތަ ކަމުގެ ހަޤީޤަތް ސާބިތުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތެއްކަމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެފަދަ މަޢުލޫމާތު

ހޯދުމަށް ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް އެންގިދާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އަންގާ ފަރާތަކަށް ނޯޓިސް ފޮނުވާއިރު، އެ ނޯޓިސް ލިބުމާއެކު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތާއި، އެފަދައިން ލިބޭ މައުލޫމާތާ މެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބޭ މައުލޫމާތާއި، މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނުން ހޯދައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރާ މައުލޫމާތު، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، ރައްކާކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި، ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެހެން ގޮތަކަށްވެސް، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބޭ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެފަދަ މައުލޫމާތުގެ ސައްޙަކަން، ޒާތީ މައުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމާއި، މައުލޫމާތު ހޯދި ޕިރިޔަޑާއި، [illegible] މައުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމާއި ފަނާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރާ ގޮތްތައް ހިންގަންވާނެއެވެ.

56. އިމިގްރޭޝަން އިންސްޕެކްޝަން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވިޒާއެއް ދޫކޮށްފައިވާ ބިދޭސީން އެ ވިޒާގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ބިދޭސީން ޢަމަލުކުރަމުންދޭތޯ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް [illegible] ބިދޭސީއަކީ ވިޒާއެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްތޯ ބެލުމަށް، [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ފަރާތަކުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކުން ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށް ނުވަތަ އެހެން ތަނަކަށް ވަދެ ބަލައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް [illegible] އިމިގްރޭޝަން އިންސްޕެކްޝަން ހިންގިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޝަނެއް ހިންގަންވާނީ، ވީޒާއެއް ދޫކޮށްފައިވާ ބިދޭސީން އެ ވީޒާގެ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ވީޒާއެއް ނެތި ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުމުންދާ ކަމަށް ބެލުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކިގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އިމިގްރޭޝަނަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނުން އެއްވެސް އިންސްޕެކްޝަނެއް ހިންގަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ކަމާބެހޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނުން ހިންގާ އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ތަންތަނާއި މީހުން ބަލައި ފާސްކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

57. އިންސްޕެކްޝަން ހިންގުމުގެ އިޖުރާއަތު

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޝަނެއް ހެދުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނީ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލެވެ. އަދި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބުމަށްފަހުގައި މެނުވީ، އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް އިންސްޕެކްޝަނެއް ހިންގައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ އިންސްޕެކްޝަނެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަން ކަނޑައަޅާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޝަނެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ކޮންމެ އިންސްޕެކްޝަނެއްގެ ހިސާބުގައި، އޮންނާނީ

އެކަމަށްޓަކައި ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރެއްކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ އިންސްޕެކްޝަނެއްގައި ބަރަހަކާތްތެރިވާ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް، ބިދޭސީން ދިރިއުޅޭ ތަންތަން ކަމަށް ނުވަތަ ބިދޭސީން މަސައްކަތްކުރާ ވަރކްސައިޓްތައް ކަމަށް ޝައްކުވާ ތަންތަނާ ގުޅޭގޮތުން އަދި އެ ތަންތަނުގައި ހުރި ނުވަތަ ބަރަހަކާތްތެރިވާ ބިދޭސީންނާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ދުރާލާ އެންގުމަކާނުލާ ނުވަތަ ދުރާލާ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި، އެ ތަންތަނަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(2) އެ ތަންތަނުގައި ހުރި ބިދޭސީންނާ ނުވަތަ އެ ތަންތަނުގެ މަސްއޫލުވެރި ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކޮށް މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛

(3) އެ ތަންތަނުގައިވާ އެ ބިދޭސީންނާ ގުޅުންހުރި ރެކޯޑުތަކާއި ލިޔުންތައް ބެލުމާއި، ކޮޕީ ހެއްދުމާއި، އެ ތަންތަނުގައިވާ ތަކެތީގެ ފޮޓޯނެގުން؛

(4) ކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޯދަންޖެހޭ އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހޯދުން.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޝަން ހަދާ ތަނަކީ މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަނެއް ކަމުގައިވާނަމަ އިންސްޕެކްޓަރުން އެ ތަނަކަށް ވަންނަންވާނީ، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ. ނުވަތަ އެފަދަ ހުއްދައެއް ނެތްނަމަ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީން މަސައްކަތްކުރާ

ވަރކްސައިޓެއް ނުވަތަ ބިޒްނަސް ދިރިއުޅޭ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާ ވަގުތު ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނުގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނަކާ ހަވާލުވެހުރި ނުވަތަ ބިޒްނަސާ އެ ވަގުތަކު ހަވާލުވެހުރި ފަރާތަކަށް ހާޒިރުކުރުވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ އިންސްޕެކްޝަނެއްގައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބިޒްނަސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭކަމަށް ނުވަތަ ހަރަކާތްތެރިވާކަމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކިގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެފަދަ ފަރާތަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޖިނާއީ ދައުވާކުރުން

58. އެއްވެސް ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ޢަމަލެއްގައި ޖިނާއީ ކުށެއް އެކުލެވިގެންވާނަމަ، އެކަން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް އިމިގްރޭޝަނުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަނެތް މީހުން އެތެރެވުމާއި
ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ މީހުން ޑިޕޯޓްކުރުން

ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަނެތް މީހުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުން

59. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވާ އެއާޕޯޓެއްގައި ހުރިކަން އެނގިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ މީހަކު އެ އެއާޕޯޓެއްގައި ހުރިކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭނަމަ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނުން އެންގިދާނެއެވެ.

(1) އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދީ ކަނޑަށް ވަދުން މަނާކުރުމަށް؛

(2) އެ އުޅަނދެއް ހުއްޓުވުމަށް.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަރައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސްފައިވާ އުޅަނދެއްގައި ހުރިނަމަ، އެ އުޅަނދު އަދި އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވިޔަނުދީ، އެ އުޅަނދެއްގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ފަރާތުން ހަމަޖެއްސާ އެހެން އުޅަނދެއްގައި އެ މީހަކު އަނބުރާ ފޮނުވާލުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަރައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހުން މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެތެރެވިޔަނުދީ އަނބުރާ ފޮނުވާލެވޭ ހާލަތުގައި، އެ ފަރާތްތަކާމެދު ޢަމަލުކުރެވޭނެ ގޮތުގެ ގަވާއިދެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަރައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހަކު އަނބުރާ ފޮނުވާލެވެންދެން، އިމިގްރޭޝަނުގެ ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބެހެއްޓުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި، ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއަކަށް އެ މީހަކު ގެންދިއުމުގެ މަޤްޞަދަކީ، އެ މީހަކު އިމިގްރޭޝަނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެންގުޅުމެވެ. އަދި އެފަދައިން ބިދޭސީއަކު އިމިގްރޭޝަނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެންގުޅުނަމަވެސް އެ މީހަކު ހުއްދަދެވިގެން ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ މީހަކު އެތެރެވިޔަނުދީ އަނބުރާ ފޮނުވާލުމަށްޓަކައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ނިންމާ ނިންމުމެއް [illegible] އެއްވެސް ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލެއްގައި [illegible] ނުބެލޭނެއެވެ.

ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓްކުރުން

60. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވާ ބިދޭސީން، ނުވަތަ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] ޑިޕޯޓްކުރުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ވަކި މުއްދަތަކަށް ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް އަމުރެއް ނެރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އަމުރު ނެރޭ ހާލަތުގައި، އެ ބިދޭސީއަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކޮށްލެވިފައިވާ ހުއްދައެއްވާނަމަ، އެ އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުގައި އެ ހުއްދައެއް ބާޠިލުވެގެންދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް އަމުރު ނެރެވިފައިވާ [illegible]، އެ އަމުރު [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ ފަރާތެއް ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ. އަދި އެ އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ [illegible]، އެ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭ

ފަރާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ނާދެވޭ ގޮތަށް ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށްފަހު، ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލެއްގެ ދަށުން އެ އަމުރު ވަޒީރަށް މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތާގުޅޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކަށްޓަކައި އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ނެރޭ ޑިޕޯޓްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ނިންމުން ސުވާލުކޮށް އެއްވެސް ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލެއްގައި މައްސަލައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ޑިޕޯޓްކުރެވޭނެ ތަނެއް ކަނޑައެޅުން

61. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އަމުރެއް ނެރުމުން، އަންނަނިވި ތަންތަނުން އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރެވޭނެއެވެ.

(1) އެ ފަރާތަކުން ކަނޑައެޅުމުން ނުވަތަ ވައިގެމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައި އުޅަނދު ފުރައިގެން ދިޔަ ދަތުރުތަކުން؛

(2) އެ ފަރާތެއްގެ އުފަންވި ޤައުމަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކީ ރައްޔިތެއްކަމުގައިވާ ޤައުމަކަށް؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ އެހެންވެސް ތަނަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ ބިދޭސީއެއްގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވުމާފަދަ، ނުވަތަ އިންސާނީ ކަރާމާތް ގެއްލޭފަދަ އަދަބެއް ދީފާނެކަމަށް، ނުވަތަ އެ ބިދޭސީއަކާމެދު ރަޙުމްކުޑަ، ޣައިރުއިންސާނީ، އިހާނެތި ޢަމަލެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ހިންގައިފާނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެއްވެސް ތަނަކަށް އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ޤައުމެއްގައި އެ ފަރާތެއްގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް އޮތްކަން ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅޭ ކާފީ ހެއްކަށް؛

(2) އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމުތަކަށް؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިތުރުވެސް ކަންކަމަށް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރާނީ އެހެން ތަނަކަށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބިދޭސީއަކު ޕެރޯލްކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ތަނެއް ކަނޑައެޅެންނެތް ހާލަތެއްގައި، އެފަދަ ތަނެއް ކަނޑައެޅެންދެން އެ ބިދޭސީއަކު މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސަފާރާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޕެރޯލްކުރުމަށް [illegible]، މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ބިދޭސީއަކު ޕެރޯލްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަނަކަށް ޕެރޯލްކުރެވެންދެން، އިމިގްރޭޝަނުގެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި އެ ބިދޭސީއަކު ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

އިމިގްރޭޝަން ފެސިލިޓީތައް

62. (ހ) އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށް ބިދޭސީން އިމިގްރޭޝަނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ފެސިލިޓީތައް ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ކޮންޓްރޯލަރ އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ބިދޭސީންގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓްކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތައް ޑިޕޯޓްކުރެވެންދެން، އެ ފަރާތްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބެހެއްޓުމަށް އިމިގްރޭޝަނުގެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއް؛

(2) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެނުކުރެވޭ އަނބުރާ ފޮނުވާލެވޭ ބިދޭސީން، ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ފޮނުވާލެވެންދެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެ ފަރާތްތައް ބެހެއްޓުމަށް ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ފެސިލިޓީތަކަށް، ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓްކުރެވެންދެން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެނުކުރެވޭ އަނބުރާ ފޮނުވާލެވެންދެން، [illegible] ބަންދުކުރަން

ނުވާގޮތަށް، އިދާރީ ބަންދެއްގައި އެ ފަރާތްތައް ބެހެއްޓުމަށް ޤާއިމުކުރާ ފެސިލިޓީތަކެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ފެސިލިޓީތަކުގައި އަންނަނިވި އަސާސީ މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ބިދޭސީން ބައިތިއްބާ ތަންތަނުގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް އަލި ވަދެ، ވައި ދައުރުވާ ގޮތަށް ހުރުން؛

(2) ޟަރޫރީ ބޭނުންތަކަށް ސާފު އަދި ރައްކާތެރި ފެން ފޯރުކޮށްދޭ ފެނުގެ ޚިދުމަތް ލިބެންހުރުން؛

(3) އިތުބާރު ހިފޭ ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ލިބެންހުރުން؛

(4) ފެންވަރާ ފާޚާނާކުރެވޭނެ އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތައް ޤާއިމުކޮށްފައިވުން؛

(5) ކެއުމާއި ބުއިމާއި ބޭސްފަރުވާކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވުން؛

(6) ނިދުމާއި ނިދަން ބޭނުންވާނެ ތަކެތީގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވުން؛

(7) ތަނާއި ވަސީލަތްތައް ޤާއިމުކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ޖާގަ ލިބޭ ގޮތަށް ކަމުގައިވުން؛

(8) އަލިފާންނިވޭނެ ނިޒާމު ހިމެނޭގޮތުން އެކަށީގެންވާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތައް ޤާއިމުކޮށްފައިހުރުން؛

(9) ފެސިލިޓީއިން ބޭރުގައިވާ، ގާނޫނުން ހުއްދަކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކޮށް، މުއާމަލާތުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފެސިލިޓީތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މިންގަނޑުތަކާއި، އެ ތަންތަން ހިންގުމާބެހޭ އުސޫލުތަކާއި، އެ ފެސިލިޓީތަކުގައި ބައިތިއްބާ ބިދޭސީން ބެލެހެއްޓުމާއި އެ ފަރާތްތަކާމެދު އަމަލުކުރަންވީ ގޮތާއި، ކޮންމެ ބިދޭސީއަކަށް އެނގޭ މަދުވެގެން ލިބިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފެސިލިޓީއަކަށް ބިދޭސީއަކު ހާޒިރުކުރާއެކު އަންނަނިވި އިޖުރާއަތުތައް އިމިގްރޭޝަނުން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ފެސިލިޓީގައި އެ މީހަކު ބެހެއްޓޭ ސަބަބު އެ މީހަކަށް ރަނގަޅަށް ކިޔަން އެނގޭ ބަހަކުން ލިޔުމުން އެންގުން؛

(2) އެ މީހަކަށް ރަނގަޅަށް ފަހުމްވާނެ ބަހަކުން، އެ މީހަކަށް ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީ ހޯދުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަން އެންގުމާއެކު، ގާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކޮށްދިނުމަށް، ގާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ނުވަތަ މުއާމަލާތުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛

(3) އެ މީހަކީ، ދިވެހި ބަސް ނޭނގޭ ނުވަތަ ވާހަކަ ނުދެއްކޭ ނުވަތަ އަޑުނީވާ މީހަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އެހީތެރިން ފެނިގެން، އެ މީހެއްގެ މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް ނިމެންދެން، ތަރުޖަމާނެއްގެ ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ މަޞްލަޙަތު ދިފާޢު ކޮށްދެވޭނެ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެ މީހާ މުއާމަލާތުކުރެވޭނެ

ފަރާތެއްގެ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(4) އެ މީހަކު ނިސްބަތްވާ ޤައުމަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ ކޮންސިއުލަރ ރެޕްރެޒެންޓޭޓިވްއާ ގުޅުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުން؛

(5) އެ މީހަކީ، އެ މީހަކު ނިސްބަތްވާ ޤައުމު ތަމްސީލުކުރާ ޑިޕްލޮމެޓިކް ނުވަތަ ކޮންސިއުލަރ ރެޕްރެޒެންޓޭޓިވްއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެތް ޤައުމެއްގެ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މީހެއްގެ މަސްލަޙަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ އެހެން ފަރާތަކާ ގުޅުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުން؛

(6) އެ ފެސިލިޓީއަށް ހާޒިރުކުރެވޭތާ 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި މެޑިކަލް އެގްޒަމިނޭޝަނެއް ހަދަންޖެހޭތޯ ކަށަވަރުކުރުން؛

(7) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ސަލާތް ހުރަހެއްނުލާ ފުރުސަތު ދިނުން.

ޑިޕޯޓްކުރެވެންދެން
އިމިގްރޭޝަންގެ ޑިޕޯޓޭޝަން
ސެންޓަރުގައި ބަންދުގައި
ބެހެއްޓުން

63. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއްގައި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓޭޝަން ސެންޓަރުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) މި ގާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް އަމުރެއް ނެރެވިފައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) މި ގާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓްކުރުމަށް އަމުރެއް ނެރެވިފައިނުވާނަމަވެސް، އެ މީހަކު ޑިޕޯޓްކުރުވިދާނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި

މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ޤަބޫލުކުރުމުން.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިޕޯޓުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނަކަށް ޑިޕޯޓުކުރެވެންދެން، އިމިގްރޭޝަންގެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރަކަށް އެ މީހަކު ގެންދިއުމުގެ މަޤްސަދަށްޓަކައި އެ މީހަކު އިމިގްރޭޝަންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިޔާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ބިދޭސީއަކު އިމިގްރޭޝަންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމަކީ އެ މީހަކު ހައްޔަރުކުރުން ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބިދޭސީއަކު ބެހެއްޓޭނީ، އެ މީހަކު އެ ސެންޓަރަށް ގެނައި ތާރީޚުން ފެށިގެން، ޖުމްލަ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. އަދި މި މުއްދަތު ގުނުމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމަށްފަހު އަލުން ބަންދުކުރާ ކުރުން ހިމެނޭނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓުކުރެވެން ކަމުގެ ފުރުސަތެއް އޮތްކަމުގައިވާ ޙާލަތެއްގައި މެނުވީ އެ މީހަކު ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބަންދުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ފުރުސަތެއް ނެތްކަމުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބިދޭސީއަކު ބަންދުކުރާތާ ގިނަވެގެން 28 (އަށާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެ މީހެއްގެ ބަންދު މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު ކޮންމެ 28 (އަށާވީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގައި، އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޕޯޓުކުރެވެންދެން ނުވަތަ

ބަންދުން ދޫކޮށްލެވެންދެން، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެ މީހެއްގެ ބަންދު މުރާޖަޢާކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ޙާލަތެއް އޮތްކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ކަފާލާތުގެ ދަށުން އެ މީހަކު ދޫކޮށްލުމުގެ ފުރުޞަތު ދެވޭނެ ޙާލަތެއް އޮތޯ ބެލުން؛

(2) މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމާ ނިންމުން ބިނާވާ ސަބަބުތައް ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރުން؛

(3) މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމާ ނިންމުން އެ މީހަކަށް އެންގުން.

އިމިގްރޭޝަން ބެއިލް

64. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި، ބިދޭސީއަކު އިމިގްރޭޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބަންދުކުރިކަމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ބަންދުކޮށްފައި ނުވިނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ކަނޑައެޅޭ ވަކި ޝަރުޠުތަކަކާއެކު، އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާނީ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ނުވަތަ ސިވިލް ކޯޓުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތެއްގައި ހުރި ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ދޫކުރެވޭނީ، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އަމިއްލައަށް ފެނިގެން ނުވަތަ އެ ބިދޭސީއެއްގެ ވަކީލުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތެއްގައި ހުރި ބިދޭސީއަކު

ކަފާލާތުގެ ދަރުން ސިވިލް ކޯޓަށް ދޫކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ގޮތްގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް އެ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުއް ލިބުމުންނެވެ.

(1) ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި އެ ބިދޭސިއަކު ހުށަހަޅައިގެން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން ކޯޓަށް ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ހުށަހެޅުއް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅައިގެން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ބިދޭސިއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫނުކުރުމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުމަކުން، ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ލިބޭ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅާނެއެވެ.

(ޅ) އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް، ނުވަތަ އެއް ސަބަބަށްވުރެ ގިނަ ސަބަބުތަކަކާއެކު މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސިއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫނުކޮށްވިދާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ވަގުތެއްގައި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ ނުވަތަ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ޙާޟިރުވުން؛

(2) ވަކި މަސައްކަތެއް ކުރުން، ނުވަތަ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުން، ނުވަތަ ތަޢުލީމެއް ޙާޞިލުކުރުން އެ މީހަކަށް ހަނިކުރެވިގެންވުން؛

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ތަނެއްގައި އެ މީހަކު ދިރިއުޅުން؛

(4) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން [illegible] އިމިގްރޭޝަނުން އެ މީހަކު ޑިޕޯޓުކުރުން؛

(5) [illegible] މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ބިދޭސީއަކު އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އޭނާއަށް ޒާމިނުވާ މީހަކު ފައިސާ ބަހައްޓައިގެން ކަފާލާތުގެ ދަށުން އެ ބިދޭސީއަކު ދޫކުރުމަށް ޝަރުތުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތައް ވާންވާނީ، ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ބިދޭސީއެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ، އެކަށީގެންވާ، އަދި އެނޫން ކަފާލާތުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޝަރުތުތައް ކަމުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(1) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މީހަކު އަމަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު؛

(2) އޭގެ ކުރިން އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށް، ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކާ ނުވަތަ އަމުރަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަން؛

(3) އޭނާ ކުށެއް ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު؛

(4) އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަކީ، އާންމު ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވާފަދަ ކަމަކަށްވުން؛

(5) އޭނާގެ އަމިއްލަ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން މުހިންމުވުން؛ އަދި

(6) އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭއިން ޑީޕޯޓްކުރެވޭނެ ކަމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު.

(ދ) ސިވިލް ކޯޓުން އެނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިފި ހާލަތެއްގައި މެނުވީ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ޝަރުޠުތަކަށް އުނިއިތުރެއް ގެންނަން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ އެކަމަށް އެދި ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ބިދޭސީއަކު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ޝަރުޠުތަކަށް އުނިއިތުރު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ތ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ބިދޭސީއަކު ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމަކީ، އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވިޔަސް، އަލުން ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި އެ މީހަކު ބަންދުކުރުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނޫނެވެ.

(ލ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ ބިދޭސީއަކު، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠަކާ ހިލާފުވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ހިލާފުވާނެކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭނެ އެކަށީގެންވާ ހެކި ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި ބަންދުކުރުމުގެ

އިޚްތިޔާރު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ތ) ކަފާލާތުގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ދޫކޮށްލާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމެއްގެ ދަށުން ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ މީހަކު ސިވިލް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ލ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް [illegible] ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމުގެ އިޖުރާއަތާއި، [illegible] ޝަރުތުތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް އިމިގްރޭޝަނުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ގ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމުގައި [illegible] [illegible]، ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] ބަހައްޓަންޖެހޭ ފައިސާގެ މިންގަނޑު ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޏ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމަށް އެދި ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޖުރާއަތާއި، އެވަގުތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ސ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމަށް އެދި ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޖުރާއަތާއި، އެވަގުތު [illegible] މައްސަލަ ކޯޓުގައި [illegible] އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް

ސިވިލް ކޯޓުން [illegible]

ކޯޓުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުން

.65 (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބަންދުގައިހުރުން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ތެރެއިން [illegible] [illegible] ބައްދަލުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 4 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވެއްޖެނަމަ، އެ މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓަށް [illegible] ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އެ މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ފުރި ހަމަވުން؛

(2) އެ މީހަކު [illegible] ދަށުން [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ ނުވަތަ

(3) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް އެ މީހަކު އަނބުރާ ގެންދިޔަ [illegible].

(ށ) ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެއްގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible] މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ތާރީޚުން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ނުހިނގާނެއެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މީހަކު [illegible]، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޒާމު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަނުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، އެ ބިދޭސީއަކު ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ސަބަބުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ

ގޮތުގެމަތިން ކަފާލާތުގެ ދަށުން އެ ފަރާތަކު ދޫކޮށްލުން އެކަށީގެންވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާއި، އެ މީހަކު ޑީޕޯޓްކުރަން އެހާތަނަށް މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ މިންވަރާއި އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާއި، އިތުރަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކާއި، ޑީޕޯޓްކުރަން ނަގާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭ މުއްދަތު ބަލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބުމުން، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ފަނޑިޔާރު އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(1) އެ މީހަކު ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުގައި ބަހައްޓުމަށް؛ ނުވަތަ

(2) މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާއެކު އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުމަށް؛ ނުވަތަ

(3) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޙާލަތެއް ނެތްކަމުގައިވާނަމަ، އެ މީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް.

އިމިގްރޭޝަނުގެ ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބިދޭސީން ބެހެއްޓުން

66. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] މުއްދަތު [illegible] ކަނޑައަޅާ [illegible] ފިޔަވައި، ބިދޭސީއަކު ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓޭނީ ގިނަވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބިދޭސީއަކު ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓަމުން [illegible]

ޖެނެރަލަށް ކަނޑައެޅޭނީ، އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި އެކަންޏެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަތުރުފަތުރުގެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުން ނެތުން ނުވަތަ އެ މީހަކު އެސްކޯޓްކޮށްދޭނެ ތަންފީޒީ އޮފިސަރަކު ނެތުން؛

(2) އެ މީހެއްގެ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް، ނުވަތަ އެ މީހަކީ ކާކުކަން ކަށަވަރުކުރެވެންދެން އެ މީހަކު އަނބުރާ ފޮނުވާލެވެން ނެތުން؛

(3) އެ މީހަކު އަނބުރާ ފޮނުވާލެވޭ ޤައުމަކުން އެ މީހަކު އަނބުރާ ފޮނުވާލުމަށްޓަކައި، ކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެ ޤައުމުން ފޮނުވާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކަށް އެ ޤައުމަކުން ރައްދުދީފައި ނުވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ހާލަތުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފަރާތަށް ލިޔުމުން އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްކަމަށްވީނަމަވެސް، އެ އަކުރުގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ހާލަތުގައިވެސް އެ މީހަކު އެ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓެވޭނީ ގިނަވެގެން 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަހައްޓާ ބިދޭސީއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިދޭސީއަކު ހޯލްޑިންގ ފެސިލިޓީއެއްގައި ބެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ފިޔަވަޅު އެޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤު

67. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް އިމިގްރޭޝަނަށް ފެނިގެން ފިޔަވަޅު އަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން، އިމިގްރޭޝަނުން އެޅި ފިޔަވަޅަކާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް އެ މައްސަލަ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަމާބެހޭ ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

އިންތިޤާލީ ކަންކަން

68. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކަށްވާނަމަ، އެ ނިންމުން މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހުގައިވެސް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

69. މި ޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމާއެކު، އަންނަނިވި ދެ ޤާނޫނު އުވިދާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ޤާނޫނު)؛

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 79/78 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕާސްޕޯޓާބެހޭ ޤާނޫނު).

ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން

70. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ކޮންޓްރޯލަރއަށް

ޖެނެރަލް އޮފް އިމިގްރޭޝަނަށެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ނިސްބަތްވާ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގަންވާނެއެވެ.

(1) އިމިގްރޭޝަނުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދު؛

(2) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ސުލޫކީ އަދި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު؛

(3) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންގެ ޔުނިފޯމާއި އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ގެންގުޅުމާއި ބޭނުންކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދު؛

(4) އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުންނާމެދު ކުރާ ޝަކުވާތައް ބަލައި، ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދު؛

(5) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބިދޭސީން ޑީޕޯޓުކުރުމުގެ ގަވާއިދު؛

(6) އިމިގްރޭޝަން ފެސިލިޓީތައް ހިންގުމާބެހޭ ގަވާއިދު؛

(7) ވިޒާއާބެހޭ ގަވާއިދު؛

(8) ޕާސްޕޯޓާބެހޭ ގަވާއިދު.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި އަމަލުކުރަން ފަށަންދެން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ ޤާނޫނު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 79/78 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕާސްޕޯޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލައި އަމަލުކުރަމުންދިޔަ ގަވާއިދުތަކަށް، މި ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ނިސްބަތަކުން އަމަލުކުރެވޭނެއެވެ.

ޖަދުވަލު

71. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަދި މި ޤާނޫނާ އެކުގައި އެވާ ޖަދުވަލަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ބައެކެވެ. އެ ޖަދުވަލު ހިމެނޭނީ، މި ޤާނޫނާ އެކުގައެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

72. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

73. މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާނަމަ، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކުން ދީފައި އެވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކާ ގުޅިގެން، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(ހ) "ހުއްދަ އޮތް ބަނދަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ބަނދަރުތަކާއި، ވައިގެ ބަނދަރުތަކުގެ ތެރެއިން، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދަތުރުތަކަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ، އަދި އިމިގްރޭޝަނުގެ ޚިދުމަތްތައް ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ބަނދަރުތަކެވެ.

(ށ) "ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނެވެ.

(ނ) "ބިދޭސީން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރައްޔިތުން ނޫން
މީހުންނަށެވެ.

(ރ) "ބަޔޯމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ މީހެއްގެ
ކަނާއަތް އަދި ވައަތުގެ އިނގިލީގެ ނިޝާނާއި، މޫނުގެ ސިފަތައް
ފެންނަގޮތަށް ނަގާފައިވާ ފޮޓޯއާއި، އެ މީހަކީ ކާކުކަން
ދެނެގަތުމަށްޓަކައި އަޅައިބަލައިގެން ބޭނުންކުރެވޭނެ އެހެނިހެން ޒާތީ
މަޢުލޫމާތުގެ މާއްދީ ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ރެކޯޑެކެވެ.

(ބ) "ކޮންޓިގިއަސް ޒޯން އޮފް ދި މޯލްޑިވްސް" ނުވަތަ "ކޮންޓިގިއަސް
ޒޯން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދަށެވެ.

(ޅ) "އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަނޑު ދަތުރުފަތުރުގެ
އުޅަނދުފަހަރާއި، ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ އުޅަނދު ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ކ) "އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އުޅަނދުގެ
މިލްކުވެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތަށެވެ.

(އ) "އުޅަނދާ ބަލަހައްޓާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އުޅަނދުގެ
ވެރިފަރާތާއި، އުޅަނދު ޗާޓަރކޮށްފައިވާ ފަރާތާއި، އުޅަނދުގެ
އޮޕަރޭޓަރކަން ކުރާ ފަރާތާއި، އުޅަނދުގެ މާސްޓަރ ނުވަތަ ކެޕްޓަން
ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ވ) "އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން" ނުވަތަ "އޮފިސަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އޮފިސަރުންނަށެވެ.

(މ) "އެތެރެވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަރައި

އުޅަނދަކުން އަންނަ މީހަކު، އެ މީހަކު އަންނަ އުޅަނދެއް ބަނދަރުކުރާތާ، ނުވަތަ ޖައްސާ ބަނދަރެއްގައިވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފިސަރުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްނިމިގެން، އެ އޮފީހެއް ފަހަނައަޅާ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަށެވެ. މި ޤާނޫނުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަކީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައުން ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ޒ) "ވިޒާ" ނުވަތަ "ހުއްދަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދޫކުރާ ހުއްދައެވެ.

(ޓ) "ވަޒީރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުން އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވަޒީރާއެވެ.

(ޔ) "ވުޒާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުން އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވަޒީރުގެ ވުޒާރާއެވެ.

(ޕ) "ވަރކްޕަރމިޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ވަރކްޕަރމިޓަށެވެ.

(ޖ) "މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން" ނުވަތަ "އިމިގްރޭޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ޚިދުމަތެވެ.

(ޗ) "މާސްޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަނޑު ދަތުރުފަތުރުގެ އުޅަނދެއްގައި އެ ވަގުތަކު ހުރި އެންމެ އިސް ޒިންމާއާ

ހަވާލުވެފައިވާ ފަރާތަށެވެ.

(ސ) "ފުރުން" ނުވަތަ "ޑިޕާޗަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ އުޅަނދުފަހަރުން، އެ އުޅަނދެއް ބަނދަރުކޮށްފައިވާ އިމިގްރޭޝަން އޮފީހަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްނިމިގެން، އެ އޮފީހެއް ފަހަނައަޅާ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުވުމަށެވެ.

(ޑ) "ސަރަހައްދީ ކަނޑު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާކިޕެލަޖިކް ބޭސްލައިންތަކުން ފެށިގެން ބޭރުގައިވާ 12 (ބާރަ) ނޮޓިކަލް މޭލުގެ ފުޅާ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދަށެވެ.

(ޒ) "ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބޭރު ދައުލަތެއްގެ އިއްޒަތްތެރިއަކަށް، ނުވަތަ ބޭރު ޤައުމެއްގެ ސަރުކާރަކުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއާހަދާއެއްގެ ދަށުން ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ލިބިދީފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއައްސަސާއެއް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތްތަކަށް، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއާހަދާއެއްގެ ދަށުން އިމްތިޔާޒު ލިބެންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދޭ އިމްތިޔާޒަށެވެ.

(ޓ) "ޒާތީ މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެކުލަވާލާ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި އެ އިބާރާތަށް ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(ޔ) "ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވޭ، ރަސްމީ އިދާރާއަކުން ދޫކުރާ ސަފަރީ ލިޔުމަކަށެވެ.

(ޕ) "ޕައިލަޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަނޑުމަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އުޅަނދުފަހަރަކަށް ޕައިލަޓްބޯޓުގެ ހިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަކަށެވެ.

(ޖ) "ޕާސްޕޯޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދަތުރުފަތުރުގައި، މީހެއްގެ ޒާތީ ނިސްބަތާއި މީހެއްގެ ތަފްސީލު އަންގައިދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ، އެ މީހާގެ ފޮޓޯޖެހި އަދި ކަމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ޤާނޫނީ އިދާރާއަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ރަސްމީ ލިޔުމަކަށެވެ. މި މާނަކުރުމުގައި، ޕާސްޕޯޓްގެ ބަދަލުގައި ދޫކުރާ އެފަދަ ބޭނުންކުރާ ވަގުތީ ލިޔުންތައްވެސް ހިމެނެއެވެ.

(ޗ) "ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އެވެ.

ޖަދުވަލު 1

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރުމުގެ ހުއްދައިގެ ވިސާތައް

1. ވިޒިޓަރ ވިސާ

ޓޫރިސްޓް ވިސާ	ފަތުރުވެރިކަމާއި، ޗުއްޓީ ހޭދަކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެއް
ފެމިލީ ވިޒިޓަރ ވިސާ	ރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީއެއްގެ ދައުވަތަކަށް އެ ފަރާތެއްގެ އާއިލާގެ ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެއް
ބިޒްނަސް ވިޒިޓަރ ވިސާ	ރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ މީހުންނާ ގޮތުން، ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ބިޒްނަސް ޝޯފުކާރ ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅޭގޮތުން، ނުވަތަ އުންނުފުސް ފަރާތަކުން އިންވެސްޓްމަންޓްކުރުން ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެއް، ނުވަތަ ކޮންފަރަންސެއް، ނުވަތަ ކޮންވެންޝަނެއް، ނުވަތަ ސިމްޕޯޒިއަމެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެއް
މެޑިކަލް ޓްރީޓްމަންޓް ވިސާ	ރާއްޖޭގައި ސިއްހީ ފަރުވާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ކަސްރަތުގެ ފަދަ ފަރާތްތަކުން ހޯދުމަށް ސިއްހީ ފަރުވާއަކާ ގުޅިގެން އެ ފަރާތަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެއް
ސްޕޯޓްސް އެންޑް އިވެންޓްސް ވިސާ	ކުޅިވަރު ފަދަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ނުވަތަ ކުޅިވަރު އިދާރާއެއްގެ ހުއްދަ ލިބިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބާއްވާ ކުޅިވަރު ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމަށް، އެ ކުޅިވަރުގެ އިންތިޒާމުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ދައުވަތުގެ ލިބިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީންނާއި، ދިވެހި ކުލަބުތަކުން ކުޅުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީންނަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެއް
[illegible] ވިސާ	ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ކުންފުނިތަކުން، ނުވަތަ

ރިޕޯސްބަރަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން ސަރުކާރުގެ ހުއްދައެއް ލިބިގެން ބާއްވާ އިޖްތިމާޢީ، އިޤްތިޞާދީ، ޘަޤާފީ، އިލްމީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ހަރަކާތަކަށް ދަޢުވަތު ލިބިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބޭރުމީހުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެވެ

ޓްރާންސިޓް ވިޒާ އެއް ޤައުމުން އަނެއް ޤައުމަކަށް ދަތުރުކުރުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުއްދަ ބަނދަރަށް މެދުވެރިކޮށް ދިޔުމަށް ޤައުމަކަށް ދަތުރުކުރާ ބޭރުމީހުންގެ ތެރެއިން، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަތާ 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދާ ބޭރުމީހުންނަށް، އެ މުއްދަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޭ ހުއްދައެވެ

2. ފެމިލީ ވިޒާ

ސްޕައުސް ވިޒާ ދިވެހިރައްޔިތުންނާ ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ބޭރުމީހުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެވެ

ޗައިލްޑް ވިޒާ ދިވެހިރައްޔިތަކާ ބޭރުމީހަކާ ކައިވެނިކޮށްގެން ލިބިފައިވާ ދިވެހިރައްޔިތުކަމަށްނުވާ ކުދިން، ނުވަތަ ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ ކަމުގައިވިޔަސް ދިވެހި ޤާނޫނީގޮތުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ކުދިން، ނުވަތަ ދިވެހިރައްޔިތުންނާ ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ބޭރުމީހުންގެ ކުދިންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެވެ

ޑިޕެންޑެންޓް ޕެރެންޓް ވިޒާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޢާއިލީ ގުޅުމެއްހުރި ދިވެހިރައްޔިތަކާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައެވެ

3. ވާރކް ވިޒާ

ސްކިލްޑް ވާރކަރ ވިޒާ މަތީ ފެންވަރުގެ ދާއިރާ ކަމުގައި ވެނީ، ސްކިލްޑްވާރކަރއެއް، ނުވަތަ ޤާބިލް މަސައްކަތްތެރިއެއް ކަމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޭ ހުއްދައެވެ

ޖެނެރަލް (ނޮން-ސްކިލްޑް) ވޯރކަރ ވިޒާ	ސްކިލްޑް އޮކިއުޕޭޝަނެއް ކަމުގައިނުވާ، ބޭސިކް ނުވަތަ ނޮން-ސްކިލްޑް މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫވާ ހުއްދައެވެ
ޑޮމެސްޓިކް ވޯރކަރ ވިޒާ	ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ ލިބިގެން ގޭބިސީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫވާ ހުއްދައެވެ

4. ބިޒްނަސް / އިންވެސްޓަރ ވިޒާ

ކޯޕަރޭޓް ބިޒްނަސް ވިޒާ	ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ ހުއްދަ ލިބިގެން އެ ދާއިރާއިން ޤާއިމުކުރާ ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއްކުރުމަށް، ބޮޑު އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެއްކުރާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫވާ ހުއްދައެވެ
އިންވެސްޓަރ ވިޒާ	ހުއްދަކުރެވިގެންވާ އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާތަކުގައި ނުވަތަ މަޝްރޫޢުތަކުގައި އިންވެސްޓްކުރާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫވާ ހުއްދައެވެ

5. ސްޓަޑީ ވިޒާ

ސްޓޫޑެންޓް ވިޒާ	ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ މަދްރަސާއެއްގައި ކަނޑައެޅޭ ދިގު މުއްދަތަކަށް ތަޢުލީމު ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ތަމްރީނެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ހާޒިރުވާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ
ޝޯޓް-ޓާރމް ސްޓަޑީ ވިޒާ	ރާއްޖޭގައި ސެމިނާރު ނުވަތަ ވޯކްޝޮޕް މަސައްކަތެއް ދަސްކުރުމަށް، ކުރު މުއްދަތަކަށް ބޭއްވޭ ވޮކޭޝަނަލްޓްރޭނިންގތަކުގައި، ނުވަތަ ވަޒީފާއެއްގައި ނުވަތަ ވޯކްޝޮޕް ގޮތުގައި މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ދޫކުރެވޭ އިންޓަރންޝިޕް ޕްރޮގްރާމުތަކުގައި، ނުވަތަ ކުރު މުއްދަތުގެ ޓްރެއިނިންގ ކޯސްތަކުގައި ނުވަތަ އެކްސްޗޭންޖް ޕްރޮގްރާމުތަކުގައި ބައިވެރިވާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ

ރިސާރޗް ވީޒާ	އިލްމީ، އިޖްތިމާޢީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ދާއިރާއަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރާސާއެއް ކުރުމަށްޓަކައި، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ހުއްދަ ލިބިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ

6. ސްޕެޝަލް ޕަރޕަސް ވީޒާ

ޑިޕްލޮމެޓިކް ވީޒާ	ރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ނުވަތަ ސަރަޙައްދީ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ދޭންޖެހޭކަމަށް ދިވެހިސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ
އޮފިޝަލް ވީޒާ	ރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ނުވަތަ ސަރަޙައްދީ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، އޮފިޝަލްގެ އިމްތިޔާޒު ދޭންޖެހޭކަމަށް ދިވެހިސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ބިދޭސީންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ
ހިއުމަނިޓޭރިއަން ވީޒާ	އިންސާނިއްޔަތަށްޓަކައި، ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ކާރިސާއެއް ދިމާވެގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެ މީހާގެ ބާރުނުފޯރާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެހީތެރިކަމާ ބިދޭސީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަންޖެހޭކަމަށް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ފެނިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމަށް އެ ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ
ސްޕެޝަލް ސަރކަމްސްޓޭންސް ވީޒާ	[illegible] [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ހުންނަންޖެހޭ ބިދޭސީންނަށް ދޫކުރެވޭ ހުއްދައެވެ